

Šumarski List

IZDAJE JUGOSLOVENSKO ŠUMARSKO UDRUŽENJE

Uređuje redakcioni odbor. — Glavni i odgovorni urednik:
prof. dr. Aleksandar Ugrenović

Br. 5.

Zagreb, 1. maja 1926.

God. 50.

Sadržaj:

Na odbranu časti. — Institut za šum. istraživanja u Beogradu.
— Prof. Dr. Gj. Nenadić: Nepotrošive šumske glavnice, —
Ing. M. Manojlović: Metode upređenja. — Ing. Seferović: Stete
od leda. — Prof. Dr. Petracić: Uništavanje gubarevih legla. —
Trgovina dryetom. — Nauka i nastava. — Literatura. — Iz
Jugosl. Sumar. Udrženja. — Lične vijesti. — Oglasli.

No. 5

Revue Forestière

50 Année

Pour les affaires forestières, de l'industrie et du commerce des bois.

Rédigée par le Comité de Rédaction.

Rédacteur en chef: Prof. dr. Aleksandar Ugrenović

Edition de l' Union Forestière Iugoslave 2 Rue Vukotinović Zagreb,
Iugoslavie. — Parait chaque mois. Conditions de l'abonnement pour
l'étranger Din. 120 par an. — Résumés en langue française.

Sommaire :

Prof. Dr. Nenadić: Les capitaux fondamentaux et extraordinaires. — Ing. Manojlović: Méthodes d'aménagement. — Ing. Seferović: Les dommages causés par l'oppression de la glace. — Marché au bois yougoslave. — L'enseignement et les sciences. — Bibliographie. — Union. — Notices. — Adjudications.

Šumarski list

izlazi svakog prvog u mjesecu na 3—5 tiskanih araka.

Članovi redovni J. Š. U. dobivaju ga besplatno nakon podmirenja članskog god. doprinosa od 50 Din.

Članovi pomagači a) kategorije plaćaju godišnje 25 Din.
b) " " 100 Din.

Članovi utemeljitelji i dobrotvori dobivaju ga nakon jednokratnog dopriosa od 500 dot. 3000 Din.

Pretplata za nečlanove iznosi godišnje 100 Din.

Pretplata se šalje za članove iz Slovenije na podružnicu J. Š. U. u Ljubljani na ček. broj 11.054 ili po poštnoj kaznici, za sve ostale pak na ček. J. Š. U. 34.293 ili na adresu blagajnika: Zagreb, Vukotinovićevo ulica 2.

Uredništvo i uprava nalazi se u Šumarskom domu Zagreb, Vukotinovićevo ul. 2. Telefon 6—60.

Za oglase plaća se:

Za stalne oglase (inserate) kao i za dražbene oglase:

$\frac{1}{1}$ strana 500 (petstotina) Din. $\frac{1}{4}$ strane 175 (stosedamdesetpet) Din.
 $\frac{1}{2}$ strane 300 (tristotine) Din. $\frac{1}{8}$ strane 90 (devedeset) Din.

Kod trokratnog oglašivanja daje se 15%, kod šesterokratnog 30% i kod dvanaesterokratnog 50% popusta.

Sakupljači oglasa dobivaju nagradu.

Gospodi saradnicima.

Da bi se uređivanje Šumarskog Lista moglo provesti što lakše i brže, upravljamo oyu molbu gospodi Saradnicima.

Članci: neka obradjuju što savremenije teme, u prvom redu praktična pitanja. Teorijski radovi dobro su nam došli. Za prevod treba pribaviti dozvolu autora.

Bilješke: dobro su nam došle o svim važnijim pitanjima i dogadjajima, koji su u vezi sa šumarstvom.

Rukopisi: neka kod članaka obuhvataju otprilike osam do dvanaest štampanih stranica ili multiplum toga broja. Neka su po mogućnosti pisani mašinom ili čitljivo rukom. Pisati treba samo na neparnim stranicama. Sa desne ivice svake stranice treba ostaviti prazan prostor od tri prsta širine. Rečenice treba da su kratke i jačne. Izbor dijalekta i pisma prepusten je piscu. Rukopisi se štampaju onim dijalektom i pismom, kojim su napisani, ukoliko autor izrično ne traži promjenu.

Slike: u prvom redu dobiti pozitivi na mat (ne sjajnom) i glatkom (ne hrapanjem) papiru — neka ne budu ulijepljeni u tekst već zasebno. Ako se šalju negativi, treba ih zapakovati u čvrste kutije.

Crteži: neka budu izvedeni isklučivo tušem (nikako ne tintom) na bijelom (ne žutom) risačem papiru. Mjerilo na kartama treba označiti samo olovkom.

Honorari: za originalne članke 20 D., za prevode 12·50 D po štampanoj stranici.

Separatni otisci: Moraju se zasebno naručiti. Trošak snosi pisac.

Ur dnuštvo.

Na odbranu časti.

U broju 15. »Narodne Šume« od 10. aprila o. g. izašao je uvodni članak »Neželjene pojave« iz pera nepoznatog pisca. U tom članku taj anonimni pisac napada pisanje uredništva Šumarskog Lista, organa Jugoslovenskog Šumarskog Udruženja, i pretpostavlja da je pojam »Uredništvo« identičan sa licem urednika. Konstatujemo da se glasom čl. 2. Pravilnika za uredjivanje Šumarskog Lista pod imenom »Uredništvo« ima razumijevati Redakcioni odbor. Prema tomu sav rad, svaka izjava pod imenom »Uredništvo«, svako objašnjenje, svi prigovori upravljeni na Uredništvo tiču se Redakcionog odbora, a ne samo lica urednikova.

Konstatujemo nadalje, da pisac spomenutog članka nije smogao ni toliko hrabrosti, da ga barem potpiše i da time preuzme punu odgovornost za njegove navode.

Naprotiv potpisani članovi Redakcionog odbora preuzimaju potpunu odgovornost za smjer pisanja Šumarskoga Lista i spremni su, da svakog časa dadu objašnjenja o tome ali pred nadležnim forumom.

Medjutim nikako se ne kanimo upuštati u bilo kakvu novinsku problemiku, a pogotovo s ovakovim bezimenim piscima.

Jedino za volju istine i obavlještenja nepristrane javnosti naglašujemo, da je redakcioni odbor do ovoga časa, a to će činiti i u buduće, strogo pazio, da Šumarski Lista ostane naskroz nezavisan organ Jugoslovenskog Šumarskog Udruženja, prost od svake političke i partijske natruhe i od svakoga idolopoklonstva, držeći na umu golu stvarnost, kloneći se svake sentimentalnosti i ne služeći ničijim ličnim interesima. Na prigovor profesorima zagrebačkog šumarskog fakulteta odgovorit će oni sami pisci, ako to nadju za potrebno.¹⁾

Prigovor, da smo neki separatiste, bezgranično je naivno namješten i suviše tendencijozan, da bi se uopće trebalo na nj osvrtati. Mi koji smo se čitavim svojim bićem zalagali za osnutak Jugoslovenskog Šumarskog Udruženja, zalagati ćemo se i za njegov prosperitet, dok nas uopće bude, ne vodeći računa o tome, da li to kome lično odgovara ili ne. No braniti ćemo svagda načelo: opće dobro otadžbine, šumarstva, staleža i udruženja, prije svih ličnih interesa!

U Zagrebu, dne 23. aprila 1926.

Dr. Aleksandar Ugrenović, glavni urednik.

Ing. Ivan Čeović, član redakc. odbora.

Ing. Žarko Milić, član redakc. odbora.

¹⁾ Napomena uredništva: Medjutim i taj odgovor je već stigao pa ga donosimo na 298 strani.

glasno izjavbo

Institut za šum. istraživanja u Beogradu.

Povodom članka u »Trgovinskom Glasniku« broj 73, (od 1. aprila o. g.) i u »Narodnoj Šumi« broj 15, (od 10. aprila o. g.) kojim se od strane anonimnih pisaca predbacuje nastavnicima zagrebačkog Gospodarsko-šumarskog fakulteta odn. članovima zavoda za šumske pokuse u Zagrebu, da su oni začetnici dokidanja beogradskog Instituta za šumarska istraživanja, izjavljujemo ovim, da n a j o d l u č n i j e o t k l a n j a m o o v o i s v e o s t a l o a n o n i m n o s u m n i j Č e n j e.

Mi smo, istina, duboko uvjereni, da naučni i istraživački rad na polju šumarstva spada u sklop univerziteta, a ne uz administrativni aparat. Po našem mišljenju bilo bi bolje, da se institut za šumarske pokuse u Beogradu organički veže o poljoprivredni fakultet u Beogradu, a ne uz Ministarstvo šuma i rudnika. Ali sa samim dokidanjem Instituta za šumarska istraživanja u Beogradu, što ga je uredilo Ministarstvo šuma i rudnika, mi nemamoapsolutno nikakove veze.

Dobro bi bilo da gospoda malo pripaze kakovim se sretstvima služe u javnom zastupanju svojih nazora, jer prelaz na polje anonimnog političkog sumnjičenja ne može se nikako označiti časnim.

Smatrali smo potrebnim da sada damo ovu izjavu, a u buduće na anonimna pisanja i izvraćanja činjenica ne ćemo se osvrtati.

U Zagrebu, dne 23. aprila 1926.

Dr. A. Ugrenović, v. r.

Dr. A. Levaković, v. r.

Dr. V. Nenadić, v. r.

Dr. A. Petračić, v. r.

Prof. dr. Gjuro Nenadić [Zagreb]:

Nepotrošive šumske glavnice.*

U Šumarskom Listu od god. 1925. broj 9.—11. napisao je g. Ing. Andrija Perušić, direktor Ogulinske Imovne Općine članak »Krajiške Imovne Općine«, u kom izlaže svoje poglede na novo uredjivanje i gospodarenje sa šumama Imovnih Općina, a naročitim osvrtom na Brodsku Imovnu Općinu. Na neke poglede autora iznesene u tim člancima odvratio je stvarno g. Ing. Z. Turkalj u Narodnoj Šumi iz 1925. g. broj 48 i 49, te istakao nekoliko ispravnih konstatacija o glavnoj biti šumskog gospodarstva, koje stoje u protivnosti prema pogledima g. pisca.

Namjera je autora bila lijepa i hvalevrijedna, da po svojoj snazi doprinese nešto boljem i naprednjem uredjivanju šuma Krajiških Imovnih Općina.

Na ovaj dio rasprave pisca, koji se odnosi na uredjivanje šuma, odnosno na taksaciju uopće, a na eksistenciju »nepotrošivih glavnica« kod Imovnih Općina napose, smatram potrebnim da o tom nešto rečem, jer pogledi, predlozi i zaključci autora u tom pitanju nisu ispravni. To mi je dužnost učiniti zato, što pisac svoju raspravu smatra naputkom za uredjivanje šuma B. I. O., davši joj širi publicitet time, što je kao posebna brošura izašla u knjižnici J. S. U.

Na tu raspravu autora osvrnuo se je u »Drvotršcu« od 10. studenoga 1925. i g. Divjak, inspektor u Ministarstvu Šuma i Rudnika, koji piševo mišljenje o vanrednom prihodu usvaja i odobrava ovim riječima: »Smatrati ranije uživanje odspjelih sastoiina kao izvanredni prihod, bez sumnje je pogrešno, i čudnovato, da protiv toga dosad nije nitko ustao osim g. P.«

Iz svih tih razloga smatram svojom dužnosti, da stvarno i objektivno na pravu mjeru svedem pisanje gospodina Perušića u ovom pitanju, jer bi se u protivnom slučaju mogli njegovi pogledi smatrati teoretski ispravnimia.

* Mi smo donoseći raspravu Perušić „Krajiške Imovne Općine“ posve jasno odredili cilj za kojim smo išli. „Krenuti ovo pitanje sa mrtve tačke, potaknuti njegovo javno raspravljanje.“ Mi smo taj cilj evo dosegli. U našem listu javila su se dosad gg. Matić, Agić, Nenadić. Daljnja dva članka već čekaju da dodu na red. Pitanje je krenuto sa mrtve tačke i o njemu se evo živo debatuje.

Prije nego prijedjem na raspravu pitanja o teoretskoj ispravnosti opstanka nepotrošivih šumskih glavnica uopće, a kod I. O. napose, — iznest ēu nekoliko loših prijedloga i krivih zaključaka pisca iz oblasti ove nauke.

Tako on na str. 505. veli: »Preporuča se, da se izadje iz uskoga kruga inače posve dobrih propisa o uređivanju šuma K. I. O., napustiti zastarjele metode uređenja, a zavesti kombinovanu metodu sastojinskog gospodarenja ...«

To je kontradkcija u jednoj rečenici, jer ako su prvi propisi o uređenju šuma K. I. O. dobri, to ih ne treba napuštati, a najmanje je sretna preporuka, da se odmah u početku uvede sastojinsko gospodarenje kod K. I. O.

Sastojinsko gospodarenje predstavlja najviši ideal naš; ono se vodi u finansijalnoj ophodnji, kada zemljšna renta kulminira i kada postotak zrelosti sastojine postaje trajno manji od traženoga gospodarskog kamatnjaka. Put do sastojinskog gospodarenja u šumama K. I. O. vrlo je dugačak, a po mom mišljenju to je za nas zasada pjesma budućnosti. Uslovi za sastojinsko gospodarenje su ovi: potpuna izgradnja šumskih prometala i uspostava približno normalne množine i poredjaja dobnih razreda, postojanje u šumama najrentabilnije vrsti drveća i t. d. Sastojinsko gospodarenje vodi se u državnim šumama Saske, gdje je smreka kao najrentabilnija vrsta šumskog drveća osvojila malo ne sve tlo i potisla iz gospodarenja najnerentabilniju vrst drva — bukvu, gdje su prometala tako gusto izgradjena, te gdje u velike razvijena industrija najtanji materijal prorede, pa čak i panjeve iskoristava u svoje svrhe.

Ne može se voditi sastojinsko gospodarenje u onim šumama, u kojima se zbog ogrijeva mora da uzgaja bukva i topola na zemljštu, koje je par excellence sposobno za hrast i jelu, a njihove vrijednosti stoje spram vrijednosti bukve i topole od prilike kao 1 : 3 : 5. Sastojinsko gospodarenje uvest će se u šume K. I. O. najkasnije, jer su tu prilike po mišljenju pisca i onako do zla boga nesredjene, a treba prevaliti još dugačak put, dok se dodje do srednijih prilika u gospodarnju i čuvanju šuma, iz kojih mora isčeznuti šumska paša i šumska šteta, (a da i ne govorimo o oprštanju kazna za šumske štete!)

Svaka uvišena ideja u ljudskom životu prolazi trnovit put do svoga ostvarenja i uvedenja u život. Nema u prirodi skokova, nego se sve razvija svojim normalnim prirodnim putem. Tako će i sastojinsko gospodarenje u naše šume doći svojim redovnim prirodnim putem, jer se ono ne da propisati narednjima vlasti ili možda uvesti novom gospodarskom osnovom, dok nisu za to ispunjeni gore spomenuti potrebni preduslovi.

Na str. 507. veli autor, da se »o konačnoj propasti šuma imovnih općina govori i piše već decenijama.«

Ja taj pesimizam ne dijelim i ne znam, da se u tom pravcu kod nas piše o šumama Imovnih Općina, nego naprotiv tome tvrdim, da su šume Imovnih Općina u cijelini svojoj ljepeši i vrednije od mnogih šuma u Hrvatskoj i Slavoniji, pa i od onih državnih, za kojih uzgajanje i njegovanje nije tudjinska madžarska vlada dosta trošila. Kao primjer za to ističem ovdje, da je za madžarske vlade šef zagrebačke direkcije šuma prigodom kontrole na terenu inspektoru ministarstva iz Budimpešte mlađu šumu H. banske imovne općine htio prikazati kao svojinu države, što je lugar odmah porekao. Mlade šume Imovnih Općina u cijelini su svojoj živ dokaz za to, da je u nas u nedavnoj prošlosti bilo šumara, koji su potpuno vladali šumarskom naukom i sa svog visokog položaja intenzivno utjecali na racionalno uzgajanje šuma krajiških Imovnih Općina.

Na str. 509. veli pisac ovo: »Zadojeni njemačkim šumarstvom ne-svjesni sprječavali smo pogdjekad pašu, gdje i nije trebalo. Smetala nam je u otvorenoj šumi stopa govečeta, jer se pritiskom smanjuje produktivnost tla.«

Teško je reći, što znači ova rekriminacija g. P. na prošlost našu i na utjecaj njemačke šumarske nauke na naše prilike. Prije svega valja ispraviti gornju konstataciju autora i reći, da njemačka šumarska nauka ne uči samo to, da se šteta u šumama od goveda sastoji u smanjenju produktivnosti tla zbog gaženja blaga. Šteta od paše blaga daleko je veća. Ona se sastoji u odgrizanju lišća, pupova i izbojaka mlađih šumskih biljki. Nijemci, kao i svi drugi napredniji narodi na polju šumskog gospodarstva spravno vele, da se šumska paša i racionalno šumsko gospodarstvo medjusobno isključuju. Oni se medjusobno slažu kao vatra i voda. Po mom mišljenju dobro smo radili, ako smo što više suzbijali šumsku pašu, jer je ona narodu više od štete nego od koristi. U buduće mora se šumska paša još jače suzbijati i narod siliti na naprednije stajsko gospodarenje uz što veću proizvodnju krmnog bilja, a po tom i djubra. Naš sejjak mora već jednom doći do spoznaje, da množina njegove stoke mora stajati u nekom razmjeru sa površinom obradjene zemlje: oranica i livada, a ne da i dalje vodi brigu, kako će što više tjerati svoje blago u šumske branjevine, u kojima raste bujna trava.

Na str. 559. autor veli: »Ophodnju u visokim šumama za finansijskogospodarenje odrediti sa 120—140 godina, a za proizvodnju seoske gradje sa 80 g. U matičnim šumama, dakle u krajiškom području, u koliko to dozvoljava trajno ušumljenje i pomanjkanje gradjevnog drveta, treba izdvojiti posebne objekte za čisto finansijsko ili bolje reći špekulativno gospodarenje i za rezerve (za slučaj glada, povodnje). Ove bi šume

činile posebne gospodarske jedinice, da se iz njih pokrivaju opće potrebe čitave imovne općine«.

Ophodnja za šume hrastove visokog uzgoja od 120—140 godina jest finansijalna, pa je zato dobra. Ali osnovati hrastove šume za proizvodnju seoske gradje i s njima gospodarati u 80-godišnoj ophodnji, štetno je i nepotrebno, jer se hrastova gradja u tu svrhu mora namaknuti proredjivanjem šuma odnosno kupovanjem mekanog drveta, čamovine, izvan teritorija Imov. Općine. Finansijalni efekat je jasan, jer hrastove sastojine na tamošnjem zemljištu u 80- godini postizavaju debljinu od 30—40 cm, a u toj debljini postizavaju one i kulminaciju svoga kvantitativnoga prirasta, dok njihov kvalitativni prirast sve više raste. Prihodna vrijednost ovakovih sastojina u toj dobi daleko je veća od vrijednosti njenog sjećivog prihoda. Sjeći hrastove sastojine u toj dobi, u dobi napona vrijednosti prirasta, bilo bi štetno isto onako, kao kad bi napredan seljak mladu dobru kravu muzaru prodao mesaru.

Dalje pisac kaže za finansijalno gospodarenje da je špekulativno, što podvlači i dalje na više mjesta ponavlja. Teško je pogoditi, što tim riječima želi autor označiti. Pojam finansijalnog gospodarenja mora da mu je jasan, pa zašto taj jasni i idealni pojam svih naših čežnja i želja u šumskom gospodarstvu nazivati špekulativnim? Taj izraz je nesretno izabran i takova oznaka za šumsko gospodarenje može da škodi ugledu naše nauke, koja je dio egzaktnih prirodnih nauka. Za finansijalno gospodarenje sa našim šumama reći da je špekulativno, posve je krivo, jer u šumskom gospodarstvu nema mjesta špekulacijama, nego se ono mora voditi po vječnim zakonima prirode, na osnovi matematike i zakona nacionalne ekonomije.

Mogao bi još i dalje iznositi sličnih nezgodnih piščevih oznaka iz oblasti ove nauke, ali to ostavljam na stranu, nego prelazim na osnovno pitanje ove rasprave: na nepotrošive gavnice Imovnih Općina, kojima autor poriče pravni i moralni osnov za opstanak.

Ali doneke teoretski ipak opravdava pisac njihov opstanak, jer na str. 561. veli: »I ako je za stare hrastike iz uredajnih razloga, a s obzirom na buduće uredjenje šuma neuputno, da se izdvaje i za njih sastavi jedna posebna gospodarska jedinica, ipak nema opravdane zapreke, da se obuhvate kao jedinstveni uporabni objekti i po nalazu o vrijednosti i izdržljivosti stvoriti pro domo osnova o iskorisćivanju onih jedinica, u kojima se pojedine stare hrastove šume još nalaze«.

I u ovom svom mišljenju upao je pisac u kontradikciju. U početku ističe, da je iz uredajnih razloga neuputno stare hrastike izdvajati od ostatih sastojina, a dalje dopušta, da »nema opravdane zapreke, da se obuhvate kao jedinstveni uporabni objekat«. Ispravno je ovo drugo, što veli

g. P., i stare hrastike od 200—300 godina valja zaista smatrati »jedinstvenim uporabnim objektom«, jer su ih stoljeća odnjegovala, naši predjci sačuvali i današnjoj generaciji u amanet ostavili s nepisanim, ali samom po sebi razumljivim testamentom, da ih ne samo za sebe dobro upotrebi, nego i za potomstvo svoje od njihove velike vrijednosti barem nešto ostavi. Stari slavonski hrastici imadu obilježe prirodnih dobara od neobično velike vrijednosti, ali kratke trajnosti. A zbog te njihove kratke trajnosti ali velike vrijednosti, moralna je dužnost sadanje generacije, da od njihove velike vrijednosti nešto malo odvoji i za poznije generacije svoje ostavi.

Dobro opaža autor na str. 505., kad veli: »Za uređenje šuma imovnih općina nemamo uzora na strani ni kod kuće«.

Nadovezujući na ovo što pisac kaže, mogu reći, da bi Nijemci, kad bi imali ovako velike organizacije svoga naroda na prostranoj površini i kad bi raspolagali sa tako velikim kapitalom starih hrastovih šuma, kao što raspolaže Brodska Im. Općina, sigurno od te velike vrijednosti odvojili jedan dio i osnovali zaklade za vječna vremena u korist svojih budućih generacija. Držim, da ne bi oni na dugo i široko raspravljali o suvišnosti takovih zaklada, koje rasprave, kao ova g. P., mogu da pogoduju sadanjoj generaciji u neograničenom uživanju tako velikih i vrijednih dobara, kao što su stare hrastove šume. Poznata je istina, da pravoužitnicima Imovnih Općina i zemlješnjih zajednica nije nikada dosta drva, jer ga rationalno ne troše i zbog toga oni sve više traže, da se njima što više doznačuje drva u njihovim šumama, dok bezbrižno budućim svojim generacijama prepuštaju, da za sebe brigu brinu za potrebno drvo, kako najbolje znaju i umiju. U narodu našem moramo uzgajati smisao, da se štedi drvo, jer je štednja uopće prvi uslov našega kulturnoga i materijalnoga napretka. Poznata je činjenica, da je glavna značajka kulturnih naroda štedljivost, koja se ubraja u njihovu prvu vrlinu.

Ekstenzivno gospodarenje je jednako rasipanju, a intenzivno gospodarenje je obilježe štednje.

O gospodarskoj karakteristici tih starih hrastika izražava se na str. 561. g. P. ovako: »Obratno, skraćeno uporabno doba zbog starosti i slabije kvalitete i teže izdržljivosti neke hrastove šume neka se kao predhvat užije na račun budućega gospodarskog razdoblja«.

Kako vidimo, autor govori o skraćenom uporabnom dobu za stare hrastike. Pa kada bi se u ovom smislu moglo govoriti »o skraćenom uporabnom dobu«, logično iz toga slijedi, da za te hrastike mora da postoji i nekakovo normalno uporabno doba. Dalje, ja držim, da se kod starih hrastika ne može teoretski govoriti o »skraćenom« ili »neskraće-

nom» uporabnom razdoblju. Vrijeme trajanja sjeće starih hrastika zavisi jedino o njihovoj fizičkoj starosti i brzini njihovog propadanja. A da je dobro i korisno stare hrastike pustiti da živu do skrajne granice njihove fizičke mogućnosti, najbolji je dokaz to, što je zadnjih decenija cijena hrastovom drvu neprestano rasla. Prema gore izloženom, mišljenje piševo o gospodarskoj osebini starih hrastika stoji u diametralnoj opreci s osnovnim pojmovima nauke o uređivanju šuma, jer oni s mlađim hrastovim sastojinama ne čine gospodarske cjeline u smislu nauke o uređivanju šuma. Nauka o uređivanju šuma principijelno ne pozna predhvata, a ako ga u konkretnom slučaju iznimno dopušta, važi to samo za one sastojine, koje će uskoro doći do sječe, dakle za dozrijevajuće sastojine (angehend haubare Bestände).

Fizička starost starih slavonskih hrastika 2—3 puta je veća od finansijske ophodnje od 120—140 godina, u kojoj će se sjeći sadanje mlade šume Brodske Imovne Općine. Kako smo gore rekli, izmedju sadanjih mlađih sastojina i prestarih hrastika nema potrebne gospodarske veze ili kontinuiteta, one zajednički ne predstavljaju gospodarske cjeline od skupa sastojina, za koje valja da se sastavi zajednička gospodarska osnova. Razlika izmedju sadanjih prestarih hrastika i budućih 140-godišnjih sastojina, vidi se po broju stabala na jedinici površine. Po prihodnim tablicama za hrast u 140-toj godini mora biti stabala 80 do 100 po jutru, dok danas starih hrastovih stabala kod Brod. I. O. ima jedva 20 po jutru. Još je veća razlika izmedju njih po vrijednosti. Debljina prestarih hrastova kreće se od 80—100 cm i više, većinom 80 do 120 cm, prosječno 90 do 110 cm promjera u prsnoj visini, dok debljina finansijski zrelih hrastovih stabala u 140-godišnjoj ophodnji iznosi 50—60 cm. Budući da vrijednost hrastovih stabala proporcionalno raste po debljini, to je očita razlika u vrijednosti izmedju sadanjih debelih prestarih hrastovih stabala i budućih tanjih stabala, koja će se uzgojiti u 140-godišnjoj ophodnji. Ukratko: po svojoj konstituciji prestari hrastici i mlađe sastojine međusobno nemaju ništa zajedničkoga doli imena. Zbog svega toga držim ispravnim, da se prestari hrastici smatraju zasebnim gospodarskim objektom, da se s njima zasebno i nezavisno od mlađih sastojina gospodari. Za kontinuitet njihova gospodarenja mora biti odlučna smo njihova fizička starost i propadanje, a nikako »skraćeno uporabno doba«. Pa zbog svega toga ne valja na njih primjenjivati pojam predhvata na »račun budućeg gospodarskog razdoblja«, kako to želi g. P.

Još valja ispraviti konstataciju autorovu, str. 563., da »vrijednost starih hrastika ne raste«, dok na str. 636. obratno tvrdi: »Znamo i to, da je slavonska hrastovina sve skuplje drvo«.

Prirost vrijednosti sastojine čine tri njena prirasta: kvantitativni, kvalitativni i prirost skupoće (bolje porast cijene drvu). Prva dva prirasta za stare hrastike ne dolaze u obzir, nego je za njih od važnosti samo treći prirost skupoće (Teuerungszuwachs). Mi do sada žaliboze nema-mo rasprave, koja bi tabelarno i grafički prikazala rastenje cijena hrastovom drvu u zadnja 3 do 4 decenija. Znamo samo to, da cijena hrastovom drvu raste, ali kako, to ne znamo. Kada bi i to znali, uvjeren sam, da bi došli do mnogih korisnih zaključaka u pogledu valjanog gospodarenja sa hrastovim šumama. Za hrastovo se drvo može sigurno reći, da će mu cijena i u buduće rasti, kao što uopće po zakonima nacionalne ekonomije raste cijena rijetkim i skupocjenim dobrima (na primjer zlatu). Sudeći po brzini sječe starih hrastovih šuma, čini se, da se u nas ovaj nacionalno-ekonomski zakon dosta ne uvažuje.

To je velika greška i šteta, a još je gore štetnije pisati i dokazivati, da u brzoj sjeći starih šuma leži spas kako drvne industrije tako i naše vlaste (!), kako su to neki stručnjaci pisali.

No ipak ima nešto, u čemu se slažem sa mišljenjem g. P. Naime autor kritikujući staru gospodarsku osnovu za šume B. I. O. (1905.), ispravno ističe, da nije valjalo po Hartigovoj metodi izračunavati etat hrastovih šuma nadjeljivajući sve periode sa jednakim drvnim masama od starih i mladih sastojina. Po toj osnovi iznosi etat na redovitom prihodu 82.692 m³, a na vanrednom prihodu 57.527 m³. Taj vanredni prihod nastao je zbog skraćenog uporabnog vremena prestarih hrastika (za bolje sastojine 40 godina, za slabije 20 godina). Iz toga vanrednog prihoda nastala je poslije nepotrošiva glavnica, koja je krajem godine 1917. iznosila 36,500.000 zlatnih kruna.

Za tu ogromnu glavnici veli g. P. na str. 631. ovo: »Sastojala se je dijelom iz domaćih, dijelom iz austro-ugarskih vrijednosnih papira. Tadašnje domaće zlatne krune pretvorio je rat godine 1919. u papirnate po prilici 70 puta manje vrijedne od zlatnih. Danas se na te papire primaju kamati u papirnatim Dinarima, koji su isto tako mnogo manje vrijedni od zlatnih Dinara. Austro-ugrski vrijednosni papiri sastoje se većinom iz obeznica ratnih zajmova. Ovi papiri danas nose samo oko 27.000 Dinara. Kamati vrijednosnih papira, koliko sam upućen, imali bi iznositi po predratnom računu do 600.000 zlatnih ili današnjih 42.000.000 Kruna. Koliki će još biti dobitak na ovim papirima, utvrdit će se rješenjem ovega pitanja međunarodnim pravnim putem u koliko ono ne dodje na rješenje reparacionoj komisiji. Za Brod. Im. Općinu je odlučeno, da već sedmu godinu ne računa sa nepotrošnom šumskom glavnicom.«

U ovoj konstataciji zbog sudbine tih glavnica jest glavni otpor piščev protiv vanrednog prihoda, a po ovom i protiv nepotrošive šumske

glavnice, koja je zbog rata propala. Ja ne vidim opravdanog razloga rekriminirati čine bilo pojedinih zvaničnih lica, bilo korporaciju za njihova djelovanja ove vrste učinjena za rata, kad se zna, da se je tako moralno činiti pod pritiskom jedne velike sile, pa i uz cijenu života. Još manje držim opravdanim tužiti se danas i na to, što Brod. Im. Općina »prima kamate u papirnatim Dinarima, koji su isto tako mnogo manje vrijedni od zlatnih Dinara«.

Dužnost je sviju nas, da sve svoje snage uložimo oko što boljeg uređivanja naših šuma, da što bolje iskoristimo ono, što imamo, a da ne rekriminiramo prošlost, jer od toga nema nitko koristi. Stečena sloboda, te naše narodno i državno ujednjenje ne da se mjeriti ni sa milijardama zlatnih kruna!

Po mom mišljenju ovakove rasprave mogu samo da smetaju dobroj upravi Imovnih Općina, koju je danas zbog poratnog mentaliteta pravoužitnika vrlo teško dobro voditi. Prava je vještina biti danas dobar šef Imovne Općine, koji muku muči brineći se za buduće generacije, te koji ne vodi računa samo o tom, da se zadovolje želje sadanjih uživaoca, pa bilo to i na račun poznih pokoljenja. Poricati pravnu egzistenciju vanrednog prihoda zbog propasti nepotrošive glavnice za vrijeme rata, čini mi se, da je to slično onom: zbog Petra mrzi sv. Petra.

O egzistenciji vanrednog prihoda veli autor na str. 631. ovo: »Ne stoji računanje sa vanrednim užitkom u finansijskom gospodarenju; ne postoje vanredni užici ni nepotrošna glavnica, već se radi o predhvatu«.

To je mišljenje iz osnova pogrešno. U finansijskom pogledu iskorištavanja šuma postoji vanredni prihod u punoj svojoj mjeri. Ta to proizlazi iz pojma definicije vanrednog prihoda, koji nastaje: ako je zbiljni etat veći od normalnog zbog suviška prezrelih starih sastojina; ako se ophodnja skraćuje, zbog čega je zbiljnadrvna zaliha veća od normalne; ako se visoki šumski uzgoj pretvara u srednji ili niski itd.

A zar ne siječe danas Brod. I. O. prestare sastojine, koje reprezentiraju veliku vrijednost i to daleko veću od vrijednosti normalnih sastojina koje se uzbajaju u 140-godišnjoj finansijsalnoj ophodnji? U toj razlici vrijednosti postoji i te kako vanredni prihod, a o prethvatu tu nema ni govora, jer se predhvat može principijelno da odnosi samo na sastojine, koje bi u uredjenoj šumi došle na red za sjeću u najbližoj budućnosti.

Dalje autor na str. 632. veli: »Moje je mišljenje, da ranija sjeća prezrelih šuma kod Imovnih Općina nije vanredni užitak, već prethvat, a logično poslije toga osporavam nepotrošnost glavnice, nastale takovim vanrednim užitkom. Gospoda profesori šumarstva bolje će znati, da li je kodifikovanje ovako neispravnog shvaćanja odgovaralo i šumarskoj nauci onoga vremena«.

Općenito je poznato, da je zakon o imovnim općinama dobar, te ga i sam pisac na više mjesta hvali. Ljudi, koji su taj zakon stvarali, bili su dobri šumarski stručnjaci onoga doba (M. Durst), te su vladali potpuno naukom o uređivanju šuma, što je dokaz, da su u zakon o Imovnim Općinama uvrstili ustanovu o vanrednom prihodu, koji je bitni uslov za pravilno i pravedno uživanje abnormalnih šuma (gdje stare sastojine prevladuju), a što nauka o uređivanju šuma unosi u svoja osnovna pravila. Pa i zakon od godine 1894. i odnosni naputak za sastanak gospodarskih osnova za šume, koje stoje pod osobitim javnim nadzorom, pozna vanredni prihod i primjerom ga obračunava.

Ispravna je ustanova zakona u Imovnim Općinama, koja određuje, da se »ranija sječa starih hrastovih šuma smatra izvanrednim prihodom (ausserordentliche Holznutzung) za razliku od redovnog potrajnog užitka«. To je ispravno ne samo sa zakonskog, nego i teoretskog gledišta nauke o uređivanju šuma, koja ovakove objekte principijelno izlučuje i zasebno ih u njihovoj gospodarskoj funkciji prosudjuje dajući im time neko izvanredno značenje i poklanja im vanrednu pažnju. U nauci o uređivanju šuma poznate su rezerve, pa ćemo u jednom od narednih brojeva o tim rezervama nešto više reći.

Toliko neka bude rečeno o tom vanrednom prihodu sa zakonskog i teoretskog gledišta nauke o uređivanju šuma, a sada ću nešto reći o provadjanju i računanju toga vanrednog prihoda u praksi.

Budući da sam službovao kod Petrovaradinske Imovne Općine, to su mi priliike njenih starih šuma prilično dobro poznate, a te su priliike u cijelosti jednake onima kod Brod. I. O. U uredjajnom zapisniku gospodarske osnove, koju je godine 1903. sastavio tadašnji nadšumar-taksator g. Jovo Metlaš uz savjet zaslужnog šefa ove Imovne Općine pok. Pavla Baraćića, a koju je osnovu odobrila bivša hrvatska vlada, sadržan je obračun vanrednog prihoda za stare hrastove šume Morovičke i Bosutske šumarije.

U tom uredjajnom zapisniku izmedju ostaloga stoji ovo: »Po zakonu od 11. VII. 1891. o Imovnim Opštinama (§ 24—28 nap. A, te po § 40. nap. B), može u šumama biti vanrednog užitka u dva slučaja:

a) ako je zbiljna zaliha veća od normalne, pa se prema tomu više siječe, nego što bi se inače sjeklo;

b) ako je zbiljna zaliha jednaka ili manja od normalne, ali se mora sjeći preko etata zbog prestarjelosti najstarijih sastojina.

ad a) Ovakovi višci ne nastaju u kratkom vremenu, nego u dugom nizu godina, pa ako su ostali kao baština iza prijašnjih generacija, pravedno je, da kamate te baštine uživa i sadanja i buduća generacija.

ad b) Zakon prvidja da vanredni užitak može biti i onda, ako je drvna aliha jednaka ili manja od normalne. Ovo nastaje onda, ako ima takovih sastojina, koje se radi svoje trošnosti ne mogu dulje vremena držati, pa se siječe više, nego što to potrajni prihod iznaša.

Sve ono dakle, što se preko potrajnog prihoda siječe, jest sječa glavnice, a to se nikako ne smje potrošiti, nego se ima unovčiti, i utržak kao nuždom u novac pretvoreni dio šumske glavnice za sva vremena ka pitalizirati«.

Konstatujući to g. Metlaš u svome operatu dodaje odmah ovo: »Ovo jasno zakonsko odredjenje ne стоји додуше у suglasju sa teorijom, po kojoj bi se taj, u novac pretvoreni dio šumske glavnice smio potrošiti u ono doba, kada se uslijed nezrelosti sastojina bude sjeklo manje, nego što to redoviti prihod iznaša ili makar u ono doba, kada se šumska glavnica uslijed tih sječa, koje su manje od redovitih, u naravi nadopuni do normale«.

Ako bi se dakle i moglo osporiti, da se u novac pretvoreni dio šumske glavnice, a to je svakako vanredni užitak, ima ostaviti kao nepotrošiva glavnica za »sva vremena«, neosporno je, a i potrebno je, da ga treba sačuvati makar do onog vremena, koje g. Metlaš označuje.

U ovom propisu za uživanje starih hrastika Petrovaradinske I. O. sadržan je po mom mišenju i naputak za uživanje starih hrastika Brod-ske Imovne Općine.

Kod toga valja istaći, da su na čelu taksacije šuma Petrovar. Im. Općine bili odlični šumarski stručnjaci pok. Pavle Barišić i g. Jovo Metlaš, bivši direktor šuma zagrebačke direkcije, koji su kroz decenije intenzivno promatrali fizičko propadanje starih hrastovih sastojina, te došli do zaključka, da propadanje starih hrastika nije tako naglo, da bi to tražilo njihovu bržu sjeću. U gospodarskoj osnovi za stare hrastike gore spomenutih šumarija uveli su znatno dulje vrijeme za sjeću starih hrastika, koje bi imalo trajati do 1950. g., a koliko znam, taj je rok još više produžen. Zahvaljujući radu ovih svojih zasluznih činovnika, a kasnije šefova, došla je Petrovarad. Imov. Opć. u srećniji položaj, da će svoje hrastove dulje sjeći od Brod. Imov. Opć.

Služeći kasnije u šumarskom odsjeku bivše hrvatske vlade, imao sam priliku da uz vrlo dobrog šumarskog stručnjaka i prerano umrlog Andriju Borošića saradjujem kod obračunavanja vanrednog prihoda za pre-stare šume Brod. i Petrovaradinske Im. Opć. Kod toga se računalo po zakonu vrlo savjesno i oprezno sa tendencijom, da se za buduće generacije od ovih prestarih šuma što više odvoji i korisno uloži. Razlozi su bili jaki, a tendencija plemenita, a što su poslije toga veliki svjetski dogadjaji to izmijenili, ne može se ništa u zlo upisati onma, koji su tako

radili, jer su radili po zakonu i u najpijemenitijoj namjeri za budućnost svog naroda. Tadašnji šef šumarskog odsjeka Ferdo Zikmundovsky imao je vrlinu, da je zaveo štendnu u upravi Imovnih Općina, pa su njegovim nastojanjem rasle potrošive i nepotrošive glavnice imovnih općina iz godine u godinu. To je činjenica, koja se mora priznati i ovom čovjeku u zaslugu upisati. On je zaveo i disciplinu u upravi Imovnih Općina, koja je prije njega (do 1890.) bila slabo poznata. U bivšem šumarskom odsjeku hrvatske vlade bilo je šumara, koji su teoretski bili temeljito obrazovani, te im je teoretska ispravnost o postanku vanednog prihoda bila jasna i uvjerljiva. Po mom mišljenju nije g. P. svojom raspravom ništa okrio time, što negira egzistenciju vanrednog prihoda i nepotrošnih šumskih glavnica. Naprotiv ja držim, da je autor svojom raspravom u današnje doba, u doba »Umwertung aller Werte« znatno naškodio potrebnoj štendni današnje generacije i da je time oslabio njenu brigu za bolju budućnost svoga potomstva.

Preka je potreba da današnja generacija plaća neku taksu za drvo i šumske prihode. Nema više davanja drva, paše i žira badava. Danas su nastale nove prilike u životu pravoužitnika Imovnih Općina, pa se o tim novim prilikama mora voditi računa u pravcu uzdržavanja starih šuma i odvajanja što većeg dijela njihove vrijednosti za buduće generacije. Materijalno blagostanje u novoj i proširenoj našoj državi mnogo je bolje, nego što je prije bilo pod neprijateljem, a osobito u doba osnivanja Imovnih Općina, pa zbog toga ne će narodu biti teško, da plaća izvjesnu taksu za prihode šuma, kako bi se od starih hrastika mogao odvojiti što veći dio za njihovo potomstvo, odnosno za korisne investicije.

U argumentaciji svog gledišta protiv vanrednog prihoda i nepotrošive glavnice g. P. uzima za temelj svoga dokazivanja zmljište, kao jedini i ispravni kapital šumskog gospodarstva (str. 633.), koju argumentaciju i g. Divjak usvaja i na široko u »Drvotržcu« obrazlaže. Tretirajući dakle pitanje, dali »predhvata« ili »vanredni užitak« g. D. čini istu grešku kao i g. P. Jedino je ispravna tvrdnja g. D., da ta glavnica ne bi trebala biti »nepotrošiva za sva vremena«. Da je g. D. bio poznat spomenutu operat g. Metliša još od prije 23. godine i stručni šumarski rad vlade u Zagrebu, ne bi sigurno tvrdio, da je g. P. prvi počeo raspravljati o ovom važnom pitanju.

Da autor dokaže ispravnost svoga mišljenja, da je zemljiste glavni kapital u šumskom gospodarstvu, uporedjuje on to sa zemljistem u poljoprivredi. To on obrazlaže ovako: »Stvarno uzeto, stabla dakle plodovi zemlje, koja se posijeku prije sjećnog reda bilo iz kojih razloga (prezrost, bolest, pretvorba tla u drugu vrst kulture itd.) ne mogu predstavljati pravu šumsku glavnicu, već dobiveni novac za posjećena stabla ima

svoju posebnu i pravnu i gospodarsku narav. Takva se stabla napose ne mogu smatrati nepotrošnom šumskom glavnicom, jer novac dobiven od plodova zemlje jest po svoj prirodi potrošiv«.

Prije svega valja ispraviti gornje mišljenje g. P., da je u potrajanom šum. gospodarstvu, koje ovdje dolazi u obzir, zemljište glavni i jedini kapital. Kod prekidnog gospodarenja (aussetzender Betrieb) u smislu nauke šumske statike jest zemljište jedini produktivni kapital, ne uzimajući u obzir troškove uprave i čuvanja, te kulturne troškove. Naprotiv tomu kod potrajanog godišnjeg gospodarenja (Nachhaltsbetrieb), osim zemljišta jest postojeća drvna masa, osobito ako potiče od starih sastojina, glavni šumski kapital, koji je daleko važniji i vrijedniji od kapitala zemljišta. U zreloj šumi otpada na vrijednost drvne mase 80% i više, dok na vrijednost zemljišta otpada jedva 20% od sveukupne vrijednosti šume. Da je tomu tako, dokazom je činjenica, što se gospodarske osnove sastavljaju u prvom redu zbog procjene mase sastojina i zbog uredjenja uživanja glavnog kapitala šume — drva, a tek u drugom redu dolazi u obzir kapital zemljišta, komu pomoću osnove valja uzdržavati njegovu plodnost. Da se ovo ne bi krivo shvatilo, ističem, da proizvodna snaga šumskog tla u velike zavisi o dobrom gospodarenju sa šumom. Ta snaga može rasti i padati, već prema tomu, dali se sa šumom dobro gospodari ili ne. Po tom dobrota zemljišta nije samo zadani faktor prirode, nego je ona zavisna o načinu gospodarenja sa šumom.

Od godišnjeg etata uredjene normalne šume ide od prilike 80% na rentu drvne mase, a 20% na rentu zemljišta. Tehnika gospodarenja i principi, po kojima se poljoprivreda vodi, ne mogu se nikako primjeniti na šumsko gospodarstvo. Kapitali u šumskom gospodarstvu imaju sasvim drugo gospodarsko značenje od kapitala u poljoprivredi. U poljoprivredi ne postoje oštре razlike u vrstama kapitala kao u šumarstvu. Tako na primjer stoka ekonomije nije u svojoj gospodarskoj funkciji kongruentna sastojinama u šumi. Stoka sa zemljištem ekonomije u poljoprivredi čini jedan zajednički kapital; ona se u gospodarskom smislu ne može od zemljišta ogvojiti, ona se je s njime srasla i čini sa zemljištem gospodarsku cjelinu. Bez snage stoke ne može ekonomije zemljište obraditi, bez djubra stoke ne može zemlja razne plodove radjati itd.

Posve je drugačije sa drvnom masom sastojina u šumskom gospodarstvu. Drvna masa sastojina u šumskom gospodarstvu predstavlja jedan zaseban kapital, koga nauka o uredjivanju šuma i šumarska statistika zasebno prosudjuju priznavajući kapitalu drvne mase daleko veću vrijednost i dajući masi veću važnost nego kapitalu zemljišta. Da se iz šume može potrajno dobivati godišnji prihod, potrebno je da u šumi ima sastojina od (1-u) godina starih. Sve te sastojine zajedno predstavljaju

jedan kapital, koji se u šumi morao kroz decenije i decenije stvarati, a baš ta duljina vremena u stvaranju mase u ekonomskom pogledu predstavlja trošak odnosno kapital, koji se morao nabaviti. Dvyna masa najstrijeđ dobognog razreda nije ništa drugo nego suma svih godišnjih tečajnih priraštaja sastojina od (1-u) godinu starih, koji priraštaj predstavlja godišnji prihod šume.

Iz svega gore rečenog slijedi, da nije dobra gornja argumentacija piščeva protiv vanrednog prihoda odnosno nepotrošivih glavnica Imovnih Općina, što on zemljište uzima kao glavni i jedini kapital šumskog gospodarstva. Iz te krive pretpostavke izveo je autor i kriv zaključak, da se do sada vanredni prihod od starih hrastika krivo računao, a po njemu da se nepotrošiva glavnica neispravno stvarala, što u buduće valja da prestane, nego se starji hrastici imaju uživati putem predhvata.

Naprotiv tomu iz moga razlaganja izlazi, da se vanredni prihod, kako sa zakonskog, tako i s gledišta nauke o uređivanju šume ispravno računao, a po tom da nepotrošiva glavnica Imovnih Općina osnovana iz vanrednog prihoda, ima svoj risanac. Ta nepotrošiva glavnica dobila je doduše nezgodno ime »nepotrošiva za sva vremena«. U praksi doduše nije bilo tako, jer su se kamati od te nepotrošive glavnice trošili i od nje same kupovale šume (kameničko vlastelin. Petrovar. I. O. 3000 j. 1908 g.) dok je Brod. Im. O. kupila šume vlastelinstva Pleternica Velika (14.212 jut. u g. 1891); Stražeman (2.729 jut. u g. 1912) i Kaptol (3.122 jut. u g. 1914.). A poznata je stvar, da je Brod. I. O. htjela god. 1908. kupiti prostrani posjed kneza Schamburg-Lippe više od 40.000 jut. šuma i oranica, koji se posjed prostirao u srezu virovitičkom i slatinskom. Od toga posjeda kupila je B. I. O. ove godine 7000 jutara vrlo lijepih i mnogo vrijednih mladih hrastovih sastojina u srezu slatinskom. Kako vidimo »nepotrošna šumska glavnica« bila je korisno upotrebljena, pa je bila i bit će od koristi sadanjoj i budućoj generaciji. Da su gg. kritičari »nepotrošive šumske glavnice« znali za gornju korisnu uotrebu njenu, to joj ne bi poricali moralni i pravni osnov na opstanak.

Na završetku ovih mojih razmatranja o tom važnom pitanju moram ponovno naglasiti, da se pitanje vanrednog prihoda i nepotrošive šumske glavnice krajiških imovnih općina u prošlosti kod šumarskog odsjeka hrvatske vlade temeljito raspravljalo i oprezno rješavalo, kako je to odgovaralo važnosti samog predmeta i ugledu šumarske nauke. Od onog doba do danas dijeli nas prilično dugački odsječak vremena, pa se može rad šumarskih stručnjaka šumarskog odsjeka hrvatske vlade, kao i rad većine šumara Imovnih Općina, zadnja 2—3 decenija kritički prosudjivati. Ja držim, da je uspjeh njihovog rada u svakom pravcu bio pozitiv-

van, jer su mlade šume krajiških Imovnih Općina živi dokaz njihove stručne spreme i spomenici žive ljubavi za materijalno i kulturno napredovanje našega naroda u Hrvatskoj i Slavoniji.

„Les capitaux fondamentaux et extraordinaires“.

En connexion avec la question de l'exploitation dans les forêts des communautés des Confins Militaires l'auteur traite la notion des capitaux forestiers.

Rédaction.

En connexion avec la question de l'exploitation dans les forêts des communautés des Confins Militaires l'auteur traite la notion des capitaux forestiers.

En connexion avec la question de l'exploitation dans les forêts des communautés des Confins Militaires l'auteur traite la notion des capitaux forestiers.

En connexion avec la question de l'exploitation dans les forêts des communautés des Confins Militaires l'auteur traite la notion des capitaux forestiers.

Инж. Милан Манојловић [Нанси]:

Методе уређења у теорији и пракси,

Просторна метода.

(Наставак.).

Води своје порекло од старе француске методе *de tire et aire* или прилагођена савременим захтевима шумарске економије.

Примењује се у пределима где је клима врло сурова са великим годишњим колебањима, тло осредње или сиромашно, а врсте осетљиве као храст — те подмлађење тешко услед отсуствости жира у већим количинама на датим површинама, али кога ипак има појединачно и местимично, у мешовитим храстовим и буко-вим шумама, где онај први није у оптимуму, на крају у конвертираним високим шумама т. ј. оним које воде порекло од средњих шума, или су још у конверзији — једном речју где узгојни мотни имају доћи не само у првиред (то мора бити у сваком добром газдинству) него бити једини компас, једини путоказ, свима операцијама и поступцима са шумом, не водећи ни о чему другом рачуна, нарочито не о једнакости прихода у новцу и маси из године у годину; — такав је случај са шумама источне Француске — лотрингијске висоравни.

Из тога следује да је база сечног прихода једино и само површина, без икакве интервенције масе, само док је у методи *tire et aire*, сечни приход био изражен из године у годину, прост. метода изражава га за извесну периоду узастопних година.

Прост. метода следује ова начела:

1. Сечни правилник се прави као и у свима осталим методама за једно кратко време (периоду) са десетгодишњом ревизијом.

2. Метода одбија сваку интервенцију масе за рачун сечног прихода — чак и за главне подмладне сече, јер:

а) Немогуће је и прећи одређену површину годишње, и остварити и одређену масу, а у исто време спроводити једну строго одређену узгојну радњу — супротно дакле осталим методама она одређује само место и површину сече, а не прецизира њену јачину. У таквим случајевима много је већа незгода неизвесност места где ће се вршити сеча, него мање или веће варијације у приходу.

б) Примораност да се сече сваке године једна иста одређена маса доводи често до прераних сеча, врло опасних, а по некад убитачних у узгојном погледу, нарочито последице могу бити не-

догледне у овако тешким климатско-биолошким ситуацијама, а где се има посла са врстом као што је храст.

Да би одговорила потпуно своме циљу, ова метода организира сече тако, да се оне обављају на што мањој површини, да размак између истих узгојних радњи — сеча на истом месту буде што мањи, односно да оне имају бити што умереније, опрезније, а чешће — тако се дошло до низова сеча.¹⁾

Оделења која се налазе у првој афектацији т. ј. која се имају сстварити и подмладити у првој периоди, састављају известан број група које се зову низови.

Сваки од тих низова добија једно особено име.

Један низ биће подељен у онолико сечина једнаких површи на колико је пута потребно да се сече понове на истом месту — што зависи од узгојних захтева постојеће врсте (У Лотриџији за букву 6 сечина, за храст 5 сечина).²⁾

Те сечине се означавају једним словом по азбучном реду, онако како ће се прелазити.

Број пак самих низова зависи од стања састојина — у сваком случају што их је више то је боље, јер су сечине мање.

С друге стране један низ треба да има у свом саставу бар 2--3 оделења да би се избегле кобне компликације.

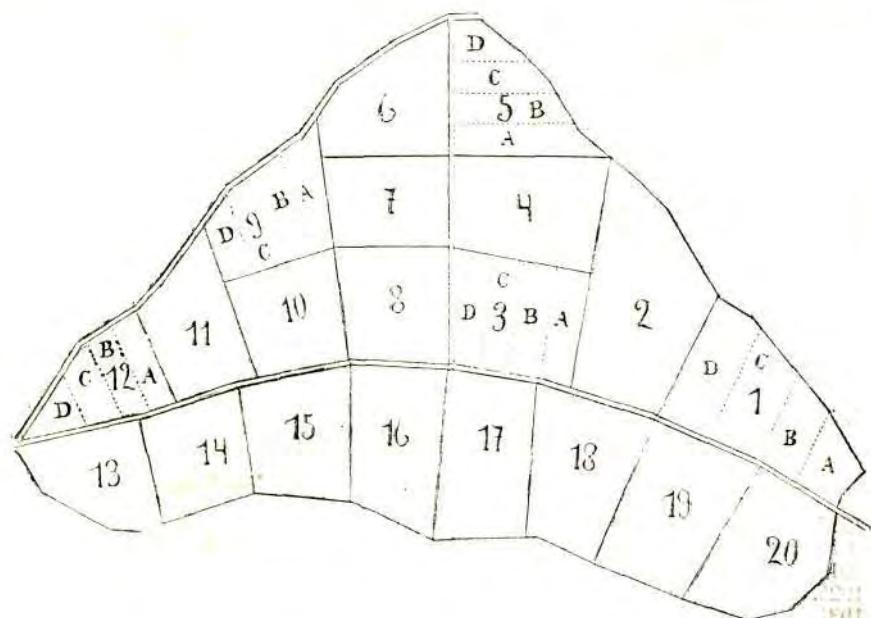
Сваке године се пређу све сечине истога слова у свима низовима једне серије, тако да се врати на исте тачке са врло правилним периодитетом од 5 или 6 година.

Сече ће се вршити једино према узгојним потребама т. ј. онако како напредује и захтева подмлађење, без икакве бриге на једнокос сечног прихода осим површине која се има прећи. Да би се имала тачнија слика навешћемо један шематичан и један конкретан примјер. Узмимо једну серију шуме састављену од извесног броја оделења 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 итд. Правилник сечни ставио је у прву афектацију односно доделио првој периоди, од двадесет година оделења 1, 3, 5, 9, 12 (види приложену шему) свако од тих оделења биће подељено у четири по могућству једнаких сечива, које ћемо обележити са А, Б, Ц, Д. тако да се сваке године имају прећи сечине истога слова, да се пете године поново врати на исто

¹⁾ suites des coupes.

²⁾ То значи ако је за букву усвојена опходња од 120 година, а за храст опходња од 150 год. са периодама од 30 година, да ће се подмладне сече у буковим сечинама поновити пет пута са размаком од 6 година, а у храстовим шест пута са размаком од 5 година.

место, на тај начин се остварују добре особине у погледу реда и јасноће јер се сече врше ипак *de tire* т. ј. из близа и по реду, а уједно се разбацују и врше на малим површинама што олакшава подмлађење. Али конкретни су примери увек бољи: Четврта серија шуме 4, у укупној површини од 650.77 ха — мешовита букова-зва и храстова шума, али у овој серији буква доминира; — опходња утврђена на 120 година,³ периода на 30 (с обзиром на сировост климе). Првој афектацији приодадата су оделења 16, 17, 29, 32,

33, 34, 39, 40, 41a, 42, 46, 47; 48 са укуп. површином од 160.21 ха од којих 157.21 ха под шумом, за тим оделења 196, 25a и 25b у којима су секундарне сече већ доста напредовале, и које су остале од прошле периде, тако да је укупно приоддавато првој афектацији 192.08 ха. Иделења су груписана у четири низа а сваки низ у 6 сечина. (Види сечни правилник за периоду 1904.—1933):

Тај правилник као што се види нема никаквог другог циља него да осигура ред и погодан размак сеча.

Ета маса је потпуно неодређен и подређен узгојним захтевима.

³ У стаблиничко мешаним саставинама у Француској се одређује она опходња која конвенција врсти доминантној.

Сечни правилник за 1904.—1933.

Године	1-ви низ н. з. в. Мала Рупа		2-ги низ н. з. в. Северни Пропланак		3-чи низ н. з. в. Велики Крст		4-ти низ н. з. в. Историјска линија		Укупно ха
	Сечина	Оделења	Сечина	Оделења	Сечина	Оделења	Сечина	Оделења	
1904.	A	16 (половина северна) = 6·77 ха	A	29 = 10·01 ха	A	39 Северна половина = 4·94 ха	A	48 источно од исто- ријске линије = 7·72 ха	= 29·44 ха
1910.									
1916.									
1922.									
1928.									
1905.	B	16 (јужна половина) = 6·53 ха	B	32 = 11·05 ха	B	39 јужна половина = 6·83 ха	B	47 сев. половина = 7·30 ха	= 31·71 ха
1911.									
1917.									
1923.									
1929.									
1906.	C	17 (северна половина = 6 ха)	C	33 = 11·30 ха	C	40 сев. половина = 5·85 ха	C	44 6 = 9·24 ха	= 32·39 ха
1912.									
1918.									
1924.									
1930.									
1907.	D	17 (јужна половина) = 5·99 ха	D	34 = 12·14 ха	D	40 јужна половина = 5·75 ха	D	49 а = 9·22 ха	= 33·10 ха
1913.									
1919.									
1925.									
1931.									
1908.	E	19 б јужни крај где је под- млађење недо- вршено = 2 ха 25 а север. део = 3·46 ха св. = 5·46 ха	E	41 б = 9·71 ха	E	46 сев. половина = 4·92 ха	E	47 јужни део = 8·09 ха	= 28·21 ха
1914.									
1920.									
1926.									
1932.									
1909.	F	25 б (цео) 25 а јужни део = 3·10 ха свега = ха	F	42 = 12·48 ха	F	46 јужна пол. = 5·06 ха	F	48 запад- но од историј. линије = 8·66	= 37·20 ха
1915.									
1921.									
1927.									
1933.									
Укупно		41·75		66·75		33·35		50·23	192·08

Треба имати само на уму да у колико је већи број низова да се разлике у приходима смањују, и све више изједначују.

Нема никако преке потребе да се у свима оделењима која су додата првој афектацији — оствари буквально сав дрвни материјал, баш у првој периоди — ако подмлађење није потпуно успело — ништа не смета кад узгојне потребе налажу, да се једно оделење задржи у првој периоди колико то наћемо за сходно — и приликом десетогодишњих ревизија ништа не приморава, ни принцип методе, ни њена примена, да се наређују и практикују неопортуне и претеране сече.

Не треба пак мислити да се у просторној методи не води никаква рачуна о маси: најсавеснији инвентари са бројем и масом свих стабала од 20 цм па на више чине саставни део свих привредних чланова и служе као контрола, потсетник, регулатор.

Поређења инвентара ради осматрања прирасног механизма — врше се приликом десетогодишњих ревизија, као и у свима другим франц. методама.

Приликом сваке ревизије врши се контрола сеча извршених по површини, упоређујући их са етатом израчунатим по маси. У наведеној шуми изведено је поређење последњи пут 1923. год., а за период времена од 1914.—1922.: према стојећем дрвном материјалу који је инвентарисан 1914. године ета по маси за оделења приододата првој афектацији износио би 1689 m^3 — а за то време од 8 година експлоатисано је редовним сечама 9509 m^3 и 2816 m^3 експлоатисала је војска за време рата, што годишње чини 1540 m^3 дакле мало мање него ета по маси — то је у осталом у природи методе да буде умерена, уздржљива и опрезна.

Цео остали део шуме (у овом случају 458.75 ха) подвргава се нарочитом проредном правилнику по површини — о чему ће бити мало више речи доцније.

Просторна метода оваква какву је још Broillard (2) заступао данас је веома разпрострањена на лотрингијској висоравни — њене су главне особине јасност, одређености, ред, са једином бригом што бољим узгојом састојина. Они који су само једанпут видели прогалне, оплодне, секундарне сече вршене по овој пр. методи, признају да су те сече онакве какве у сваком погледу могу служити за углед — такве пак савршене сече могуће су само кад орган извршилац није обузет зебњом да ли је испунио тражену масу, или ју је претерао, или још има да надопуњава.

Иначе просторна метода да би успела захтева савршено развијен осећај за природно подмлађење, узгој и његу састојина —

код органа извршилаца. Мислимо да није било потребе нарочито наглашавати да ова метода нема ничег заједничког са тзв. шестарским методама ни по идеологији ни по примени.

Метода јединствене афектације.

Обе ове методе до сада изложене су у ствари методе једне јединствене афектације — како плавог одељка, тако и просторна, јер оне у ствари не врше никаква предвиђања за дуже време већ само за једну периоду.

Метода плавог одељка додуше, додељивањем састојина у жутим одељак индицира вероватан састав будућег плавог одељка по истеку садашњег правилника, али без икаквих претензија на не-променљивост. Обе методе пак циљале су на специјалне околности: прва регуларизацију планинских шума у Јури, друга тешке подмладне околности у Лотрингији те у том циљу имају и посебне начине израчунавања сечног прихода.

Метода која носи горње име разликује се од предходних по начину израчунавања сечног прихода, одређивања периода, као и површине која се има доделити првој периоди — модалитета има више или ћемо ми изложити само два.

По првом, пошто се одреди опходња по добро познатим начелима, напр. 160 година, шума се подели у толико једнаких купона дакле 160, колико опходња има година. Ти купони састављени су обично од делова поједињих оделења; затим се одреди висина периода т. ј. времена потребног за подмлађење н. пр. 20 година, па се тој једној јединственој афектацији додели 20 купона оних састојина које према експлоатабилитету, старости и потреби сече то налажу.

Сечни приход се установљује по класичном начину, кад се маси те афектације дода прираст до половине периода т. ј. ако састојине нису престареле и сувише. Сав остали део шуме подвргава се специјалном проредном плану по површини. Овај поступак није добио много терена — локализовао се у неким шумама приморског бора и храста у долини Adour-a (југозападна Француска).

По другом, тој јединственој афектацији се придодају све састојине које захтевају хитну сечу, без обзира на њихову укупну површину; пошто је тако формирана та афектација, време њеног остварења или подмлађења израчуна се следећим путем: ако је n усвојена опходња, а S површина целокупне серије — годишње би-

се нормално секло $\frac{S}{n}$, ако је S површина састављене афектације, онда је дужина њеног остварења:

$$\frac{s}{\bar{n}} = \frac{sn}{S}$$

та дужина треба да буде довољна за подмлађење, али што је могуће краћа.

Сечни приход ће се затим прорачунати по класичном начину, имајући једино на уму материјал афектације, прираст и дужину периода.

Тешкоћа је одредити тачно s када су неке састојине додељене тој афектацији већ доста начете, када се н. пр. налазе у секундарној сечи добро узнатровданој т. ј. оне које су прешле из прошле периоде са незавршеним подмлађењем — томе се доскаче кружним површинама, тих састојина, — те ако је у једном одељењу кружна површина њених састојина сведена на трећину од онога што нормално треба да буде — оно ће ући са трећином стварне површине у вредност s .

Сав остали део шуме подвргава се проредном правилнику по површини. Ако узмемо вредности из примера наведенога на стр. 52. т. ј. $S = 650.77$ ха, састојине додељене првој афектацији које улазе са својом стварном површином са 157.21 ха, остатак пак са стварном површином од 35.39 ха (првој афектацији додељено је свега 192.00 ха) у којима су секундарне сече веома узнатровдале ући ће у вредност s само са трећином своје површине или 11.76 ха (то нам показују инвентар и усвојени нормалитет шуме, који се за сваки шумски предео посебно установљује) те је

$$s = 157.21 + 11.76 = 168.97 \text{ ха}$$

$$\text{а дужина периода} = \frac{168.97 \times 120}{650.77} = 31 \text{ година.}$$

Овакав поступак примјењује се у средњој Француској, у буко-вим и храстовим шумама, као и у једном делу храстових шума у долини Loire.

Метода повратних афектација.

У Француској постоје у главном три зоне храста: у источној Француској и Лотрингији, где се налази као што смо видели у најнеповољнијим околностима, у долини реке Adour-а у југозападној Француској где се налази ако тако можемо да се изразимо

у свом максималном оптимуму, и најзад у средњој и западној Француској, нарочито у долини Loire где је у свом другом оптимуму.

У првом случају, у долини Adour-а жир је увек тако обиљан, да покрива као море подмладну површину и потпуно подмлађење природно се може добити чак и чистом сечом — то се пак избегава те се врши једна отворена оплодна сеча, а затим дефинитивна. Под таквим околностима, уређајни проблем није ни велики тешак — те ћемо га ми оставити потпуно по страни.

Други оптимум храста је западна Француска нарочито долине Loire — случај није идентичан са првим: клима је умерена, без великих крајности ни зими ни лети, подмлађење доста лако, али је условом да се све узгојне операције од чирићења преко прореља до опадних сеца воде са пажњом и уме новље, жир није увек тако обиљан, али је увек довољан — ту су . . . најчувеније шуме које носе светски глас: Blois, Perseigne, Fontainbleau, Bercé итд. то су затим оне шуме којима је још за Луја XIV. поклањана нарочита пажња, једно због великих прихода, друго због одличног материјала за морнарицу, треће то су били предели краљевског лова и летовања тадашње властеле, отуда онај чувени систем звездастих⁴ алеја (просјека) од којих су главне 15 мет., а споредне 10 мет. широке — то су оне шуме које су помоћу *de tire et aire* ушли у деветнаести век са доста добром расподелом добних разреда.

Методе највише примењиване у тим шумама су: јединствене афектације са оним другим модалитетом, и она која носи горње име. То је у својој основи упрошћена комбинована метода, али по свом практичном и еластичном духу то није ни у колико шестарска метода. Њен костур је овај: општи правилник сече не постоји, управо он само назначује највероватније додељивање састоји на осталим периодима, али никако не прописује.

Афектације су покретне т. ј. приликом сваке ревизије, **оне** се могу мењати допуњавати и састављати из одељења разбацаних по целој површини, оне се додељују једино с обзиром на експлоатабилитет и потребу сече — та разбацаност нема никаквих незгода данас кад постоје детаљни састојински планови са богатом мрежом путева — напротив она представља врло добру узгојну страну.

⁴ Све алеје утичу у једну централну тачку шуме — велику раскрсницу на (којој се обично налази какав прастари храст од више столећа — *vieux père* стари деда) — на плану оне личе на звездане зраке — отуда име.

Пошто се утврди висина опходње, и ова подели у периоде афектације се стварају само према старости састојина и њиховом експлоатабилитету.

У ствари цео план се састоји у специјалном сечном правилнику — концепција општег привредног плана нема никако сталан и апсолутан карактер — напротив он се мора ревидирати по истеклој периоди (у ствари после 10 година) и правити потпуно нов, тада ће се вршити нова додела оделења и састојина у афектацији не везујући се ни у колико за прошлу доделу, а имајући једино на уму успешно подмлађење, узгој и експлоатабилитет састојине.

Као последица тога: после истекле прве периоде неће бити друга, већ опет прва т. ј. периода по реду биће увек прва јер ће се приликом сваке ревизије вршити потпуно нова додела састојина без икаква обзира на прећашњу. Појам опходње постаје све магловитији, јер се она приликом сваке ревизије може поново дискутовати: »била би илузија претендовати да се за читав век у на- пред може наредити марш природи и предвидети интервенција људска«. (Parade)

Додела састојина првој афектацији врши се из основу начела која смо већ више пута истакли као и поређења са нормалном површином — сечни приход се вичуна по класичном начину, и то само за прву афектацију, са или без прираста, ако се има посла са престарелим храстовим састојинама.

За све остале афектације прописује се специјални проредни правилац по површини са шестогодишњом или десетгодишњом ротацијом према потреби: сваке године се преће одређена површина без икакве индикације ни обавезе да се има остварити и одређена маса.

Сем Јуре и једног дела Вогеза где се проредни етап одређује по маси, јер је то неопходна потреба тамо као и резултантна расподеле дебљинским разреда — у цеој осталој Француској где се дослало до пропорционалне расподеле добних разреда, проредни етап се утврђује само површином; то је једна од најстаријих и најне-прикосновенијих теорија француских: прореда као једна еминентно узгојна радња не сме бити везана ни за какву цифру, ни за какву масу, то би било потпуно супротно са њеним културним задатком; интервенисати само тамо, и толико колико је потребно да се фаворизирају, само најлепше јединке од »будућности« уклањајући све што гуши, њихову круну, а представља медиокритет — то је теорија високе прореде, која је данас добила присталица у целом свету, бар на папиру, ако не у практици свуда. Њен је циљ, уз-

гајати одабране јединке, те постићи максимум квалитета у доба експлоатације — што је нарочито нужно у храстовим шумама.

Ми смо у своје време изложили, како је пракса прореде у Француској стара, традиција је ту успела да власнита и развије један укус, који је постао нераздвојни део шумара практичара, више него икаква школа или академије или шумарски теоретичари и писци. Та доследна селекција може се спроводити једино тако, због се не мисли на масу: остављати криво, квргаво суховрхасто или какав медиокритет који гуши једну одабрану јединку за то што је ета по маси предвиђен већ испуњен, или уклањати лепо, здраво пуно будућности стабло за што ета још није испуњен, — то су појмови који никако не могу ићи са теоријом високе прореде: зато је она тамо добила тако савршен облик и то је један од битних разлога, који тим хумама даје сасвим другчији изглед од и. пр. елсашких, у којима су шумари деловали под сасвим једном другом сугестијом и са сасвим једним другим укусом.

Ми ћемо се задржати на томе нешто касније и видети како се тамо натезало и кубурило са проредом од 1870—1919 године....

И у методи повратних афектација и у оној јединствене одељења додељена подмладној афектацији састављају низове сеча са малим сечинама онако како смо то видели у просторној методи — само са већим размаком пошто се врсте онде налазе у своме оптимуму, и са интервенцијом масе.

Метода сталних афектација.

То је класична комбинована метода, иначе врло ретка појава — ми смо је срели свега једампут у једној шуми Јуре са површином од 148.94 ха, а према врло компетентном обавештењу постоји у Француској још свега једна, или највише две шуме, са сличном површином у којима је она задржата.

Она је задржата тамо где је безусловно успела, и максимално оправдала у пракси све теоретске претпоставке и идеал њених осниваоца.

Ми се уздржавамо од потанког описа јер су њене карактеристике добро познате: сталност општег привредног плана — као и механизам његовог извођења.

Подела опходње у периоде, а серије у одговарајуће афектације, треба да буде једном за свагда неповратна — дакле афектације су делови у овом случају утврђени на терену за увек, што доводи до стварања компактних јединица природно ограничених —

тако схватање доводи као што је довољно писано и осуђивано до неминовних жртава, које се више не могу трпети.

Калуп и сувише тврд једног нетегљивог правилника врло често је разбивен каквим непревиђеним догађајем — све жртве постају некорисне и излишне — али када је случај овако успео као што је то случај са том шумом Furelle у Јури — онда таксатор није имао разлога мењати методу једино због тога, што она није у моди. Методу је први пут у тој шуми применио Broilliard тада подшумар а доцније професор уређења шума у Нанцију, и писац једног одличног уређења — 1857 год. План је до сада ревидиран неколико пута, али само у погледу висине етата — првобитно пак додељивање састојина у афектације задржато је и данас — до 1925. год. сва начелна предвиђања таксатора од 1857. су се изпунила: све афектације које су у својим одговарајућим периодама биле у подмлађењу — подмлађене су, ета је до душе варирао, али жртва експлоатабилитету вредних помена није било, услед умешног распореда и употребе сечног прихода на подмладну афектацију и на остале у којима је вршена прореда.

Метода пак остаје анахронизам, и задржата је само у овако једном случају, где су природа а још више можда пуки случај ишли само таксатору на руку, а никако га не ометали, — јер вредно је помена: од 1857. год. до 1925. год. било је неколико страшних урагана и у Јури и у Вогезима тако да су сви привредни планови мање више испревртаки, само је ова шума остала готово недирнута.

Les méthodes d' aménagement dans leur théorie et dans leur application.

En exposant les méthodes d' aménagement suivies actuellement en France, nous avons surtout insisté sur les traits essentiels qui caractérisent la sylviculture française : régénération naturelle et l' emploi des moyens naturels, avec toutes ses conséquences — tel que la liberté complète du choix et de l' application des méthodes dans une matière si souple que l' aménagement — faits que nous avons maintes fois constaté dans diverses régions de France. De même nous avons accentué une autre conséquence de cette conception : l' observation des faits acquis et l' expérimentation. Plus spécialement nous avons exposé les méthodes : du quartier bleu, par contenance française et de la Note 1883., faisant aussi une place à une idée bien française — celle de Gurnaud. En outre nous avons ajouté quelques considérations sur l' aspect pratique de la méthode allemande Bestandeswirtschaft — ainsi que nous l' avons vu en Alsace (à suivre).

L' auteur.

Ing. Seferović [Otok]:

Štete od leda.

Još lani opazio sam u šumi Kraplja (Brodska Imovna Općina, šumska uprava Rajevoselo) jednu pojavu, koja je u meni pobudila jače interesovanje.

Na čitavom jednom povišem dijelu ove šume a paralelno sa obalom Save u širini od cca 80 do 100 metara i na dužini od cca 700 tekućih metara, vidio sam, mladi 6—7 godišnji hrastići u visini od 50—60 cm polomljeni. Na prvi je mah izgledalo, kao da bi neko namjerice tu štetu počinio. Kod tačnjeg osmatranja stvari stekao sam uvjerenje da uzročnika treba tražiti na drugoj strani. Šuma Kraplja leži neposredno uz Savu. Pri svakom većem vodostaju ovaj je srez pod vodom.

Na temelju činjenice, da Sava vrlo često ovu šumu poplavljuje, zaključio sam, da te štete moraju biti u vezi sa poplavom. Konačno sam utvrdio da su polomljena stabla stradala od leda.

Ova pojava ledoloma proširila se je međutim ove zime i na druge šume, koje su izvržene poplavnoj vodi rijeke Save. (Gradina, Slavir i Istočne Kusare). Vrijedno je ovo spomenuti već i zbog toga, što slavonske šume u poslijednje vrijeme stradavaju sa mnogo strana. Pored katastrofalnog napadaja gubara (*Liparis dispar*), zlatokraja (*Liparis chrysorrhoea*, hrastovog prelca (*Cnethocampa processionea*) i medljike (*Oidium quercina*), pridružuje se evo još i led.

U samoj šumskoj upravi Otok Brodske Imovne Općine uništo je led u spomenuta tri sreza oko 400 kat. jutara 3—5 godišnje lijepo uzgojene hrastove šume.

Nizinske slavonske šume ovdašnjeg područja stradavaju skoro svake godine od poplave vode rijeke Save, bilo to direktnim ili indirektnim putem. Direktно stradavaju naročito najmladje branjevine. Ako poplavna vodu uhvati biljke u vegetacionoj periodi, ako se ona dulje vremena zadrži, ona ih uguši.

Indirektno stradavaju mlade branjevine slavonskih šuma u onom slučaju, kada nadodje velika voda u proljeću i poplavi pašnjake i livade okolnih sela. Ovom prilikom dolazi u pitanje stoka seljaka, koji obitavaju u ovim krajevima. Zimska suha krma je istrošena, a pašnjaci potopljeni. Da se ovo blago spasi, otvaraju se branjevine na gredama (i ako teška srca) za pašarenje. Kako ovakove branjevine izgledaju poslije ugona marve u njih, nije si teško predočiti.

Mlade branjevine propadaju dakle poplavnom vodom u proljeću i jeseni, ili od zuba marve ili od zagušivanja vodom. Ali u poplavnom po-

dručju mlada biljka strada zimi još i od mehaničke sile leda, kako se je to u dva maha prošle zime dogodilo.

Polovicom novembra prošle godine zamrznuće prve poplavne vode trajalo je samo kratko vrijeme, jer je nakon toga nastupila toplina i brzo otopila ovaj led tako, te nije bilo većih šteta. Druga poplava, koja je nadolazi polovicom decembra 1925. i trajala skoro do konca januara ove godine, počinila je mnogo više štete, proširivši se na skoro sve nizinske šume Slavonije. Ova voda rasla je naglo dosegavši na nekim mjestima dublinu od 3 metra (srez Gradina). Kada se voda zamrzla, što je brzo nastupilo, šume Brodske Imovne Općine kao i sve državne šume (između Otoka, Bošnjaka i Vrbanje predstavljale su jedno ogromno zaledjeno jezero sa preko svojih 30.000 katastralnih jutara. Cijela ta površina nije bila prohodna ni za pješake, a kamo li za konjanike i kola. Led sam je bio debo na nekim mjestima i do 50 cm. Prosječna mu je debljina bila cca 20 cm.

Voda se na gornjoj površini zamrzla, ali je uskoro prestala daljna poplava a Sava se lagano počela povlačiti u svoje korito. Sam led se nije topio, nego je stao na svojoj visini, a voda je ispod njega odlazila.

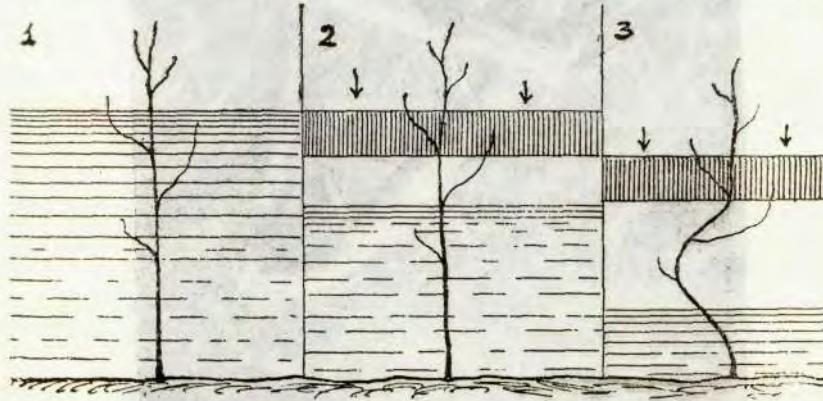
Nastupom toplijeg vremena, ove silne naslage, leda su počele pucati i spuštati se uz užasne detonacije k zemlji, gdje se led i otopio.

Što se je sve dogadjalo za to vrijeme sa drvećem u tim šumama.

Odraslige šume Vinkovačke državne direkcije, a neki dio i imovno-općinskih šuma ostao je nepovrijedjen, jer su se deblja stabla svojom čvrstoćom oduprla sili leda. — Razorni se učinak leda koncentrisao na mlađe branjevine od 3—15 godina i nemilosrdno ih iznakazio.

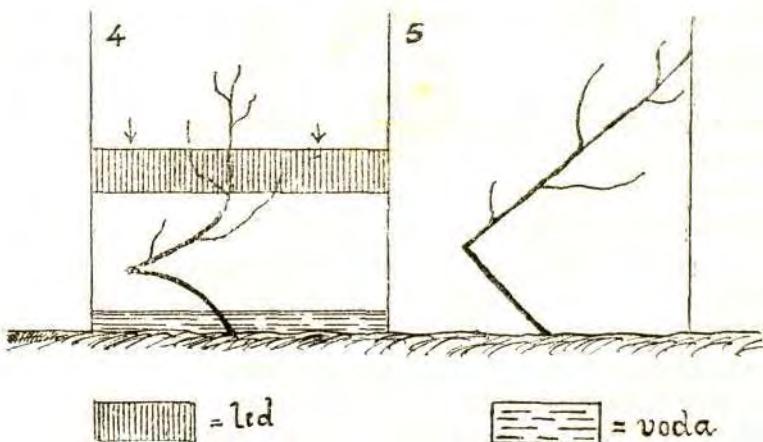
Proces, koji se je u ovakovim mlađim šumama odigravao, prikazuju nam šematički narisane slike od 1 do 5.

Slika 1. prikazuje vodu, koja je dosegla do krošnje ovakove biljke.

Sl. 1.—3.

Slika 2. predočuje tu istu biljku, gdje se je voda na gornjoj površini smrzla, a donja voda je lagano počela oticati u korito Save. Naslaga leda se uslijed povećavanja volumena, koji nastaje kod smrzavanja zagrizla se u stablo i grane biljke. Kako je izmedju leda i nesmrznute vode nastao jedan prazan prostor, to je led ostao u zraku, održavajući se na krošnji ma mladih stabala. Svojom težinom počeo se spuštati k zemlji uz silnu lomljavu. Ovako uklještena stabla nijesu se mogla oslobođiti, već ih je led počeo sobom povlačiti. Dio stabla, koji se je nalazio izmedju leda i zemlje, morao se je takodjer toj sili pokoriti, pa se je počeo savijati. (Sl. 3.).

Sl. 4. i 5.

Sl. 6.

Slika 4. prikazuje nam led, koji se je još više spustio, a stablo, kad je prekoračena granica njegove prevojne čvrstoće, prekršilo se.

Slika 5. predstavlja prekršeno stablo poslije otopljenja leda i poslije potpunog oticanja vode. Donji dio stabla malo se pridigao, a gornji oslobođivši se leda, u koso ispravio.

Ovo je sudbina svih tanjih stabala. Debljim stablima, koja led nije mogao saviti, led je i ranio koru, klizuci se niz njih.

Ko je video ove branjevine prije ove katastrofe i ko ih sada promatra, taj ne bi vjerovao, da to može biti jedna te ista šuma. Prije bujna i uzrasla, a sada povalone i pruža pravu sliku ratišta poslije okršaja gdje je ostalo mnogo mrtvaca i ranjenika.

Ovaj pritisak leda različito je djelovao na pojedina stabla. Najtanje biljke ispod 1 cm promjera ostale su poštedjene, pa se vide neprepolomljene i sasvim savijene prilegle uz zemlju na suhoj travi, koja se u velikoj količini u najmladim branjevinama nalazi. Ova trava im je služila kao neka sigurna meka podloga, koja je branila ledu, da ih uz tvrdnu zemlju prebije ali i stabla ove debljine su stradala, gdje nije bilo ovakove podloge.

Najviše su stradala stabla iznad 1 cm do 7 cm prsnog promjera bez obzira, da li je branjevina gušća ili rijedja. Veliki dio ovih stabala je preionmljen na dva i više mjesta, pogotovo ona, koja imaju nepravilan i kriv uzrast.

Stabla preko 7 cm debljine stoje i nije ih led mogao prekršiti, ali im je sve postrane grane polomio i izranio. Mnoga će od njih uginuti od ovih rana ili u najmanju ruku neće nikad dati dobro gradjevno drvo.

Mene je ovdje vodio interes uzgoja i čuvanja šume. Ova pojava mora zabrinuti sve one, koji vode brigu o uspješnom podizanju mlađih šuma u ovim krajevima.

Zabrinjuje to više, ako se uzme u obzir haranje medljike, gubara i drugih zareznika u odraslijim slavonskim hrastovim šumama. Haranjem leda u najmladim branjevinama dovodi uzgajača u borbeni stav prema prirodnim kalamitetima već od mладosti, pa sve do prilične starosti slavonskog hrasta.

Ove od leda poharane površine neće se ni u kojem slučaju moći oporaviti i bezuvjetno se mora misliti na novo pošumljenje. Moraće se sva ova stabla staviti na panj, a osim toga između tih panjeva popunjavati novim biljkama.

Težak je to zadatak i neočekivani troškovi pošumljenja, s kojima se nije računalo.

Brodska imovna općina troši na pošumljenje svojih čistina prilične svote novaca, pa će ovim novim slučajem morati nacrt pošumljenja u kojem mijenjati. Druge za pošumljenje predviđene površine, moraće se

staviti po strani, i njihovo zašumljavanje odgoditi, jer će se ledom uništene branjevine morati odmah popravljati.

Nadati se je, da se ovi kalamiteti neće opet skoro javiti, jer je zimska poplava rijetka osim onih srezova, koji se neposredno nalaze uz rijeku Savu. Njihovo pošumljenje i popunjavanje moći će se izvršiti tek nakon podignuća savskog nasipa Gunja-Mitrovica.

„Les dommages causés par l' oppression de la glace“.

Ce sont les chênaies dans terrains d'inondation en Slavonie qui subissent parfois à l' oppression de la glace.

Rédaction.

UNIŠTAVANJE GUBAROVIH LEGLA.

Naše šumarije tamane gubarova jaja premazivanjem legla kartonom ili struganjem istih sa debla. Premazivanje sprečava bez dvojbe izlaz gusjenica iz jaja. Da se ustanovi korist struganja, učinjeni su pokusi. Iz jaja koja su strugana dne 20. februara, izlegle su se gusjenice 20. aprila, a iz jaja, koja su strugana 15. marta, izlegle su se gusjenice 2. aprila. U jesen nastavit će se pokusi ranijim struganjem.

Iz zavoda za šumske pokuse na sveučilištu u Zagrebu.

Prof. Dr. Petračić.

Jugoslovensko tržište drveta.

Dne 4. maja 1926.

Marché au bois Yougoslavie

Le 1 mai 1926

Broj Nro.	S o r t i m e n t		Jedinica mjera Unité de mesure Maszein heit	Cijena - Prix - Preis
	Po vrsti drveta	selon essence		
1	I. Hrastovina	I. Chêne	I. Eiche	
2	Trupci za opalatice	Grumes de placage	Furnier-Klötzte	3000—3400
2	Trupci za l. kl.	Grumes de l'ér Choix	Säge-Klötzte I. Kl.	700—1000
3	pilenje	sciaje	Säge-Klötzte II. Kl.	400—700
4	Počvniaci kompaktni	Wainscoat	Wagenschuss (Kompakt)	
5	Počvniaci ispljeni	Wainscoat-Logs	Centerplanks	
6	Srednjajace	Centerpanks	Unbesäumte/unter 50 mm	
7	Neckrajene ispod 50 mm	Planches dessous 50 mm	Bretter /über 50 mm	1700—1800
8	pilenjene iznad 50 mm	flacheuses/dessus 50 mm	Spiegelware	1900—2000
9	Blistrače	Quartiers	Chassis	3000—4000
10	Okvirnice	Châssis	Thirlstücke	2600—2800
11	Vratnjače	Portières	Sargbreiter	4500—5000
12	Daske za Ijesove	Cercueil	Hochschnitt	3500—4000
13	Bočnice	Sur dosses	Feuilletts	2000 3000
14	Listovi	Feuilllets	Staffeln	3000—4000
15	Cevrtjače	Chevrons	Belagspfosten	2000—2300
16	Tavanjače	Pavimenti	Douellpfosten	
17	Plijenice za baćeve	Plateaux douelles	Friesen	1300—1500
18	Popruge	Frises	Eisenbahnschwellen . .	1200—2400
19	Željeznički pragovi	Traverses de ch. d. f.	Französische-Dauben . .	15— 60
20	Francuska dužica	Merraines français	" Stück	11000—12000
21	Bačvarска dužica	Douves allemandes	po akoru par seuax	60— 100
22	Telegrafski stupovi	Poteaux télégraphiques	per Elmer komad	50— 75

Broj Nro.	S o r t i m e n t			Jedinka miera Unité de mesure Maszyn heit	Cijena - Prix - Preis
	Po vrsti drveta	selon essence	nach Holzart		
	II. Bukovina	II. Hêtre	II. Buche		
1	Trupci za) I. kl. pljenje) II. kl.	Grumes de) 1-er Choix sciages) IIe Choix	Säge-Klötzte	m³	310— 400
2		Plateaux) etuvé	Säge-Klötzte	m³	200— 250
3	Planke } parene } neparene	Plateaux) non etuvé	Pfosten) gedämpft } ungedämpft	m³	1000—1100
4	Daske) parene } neparene	Planches) etuvé } non etuvé	Pfosten) gedämpft } ungedämpft	m³	950—1050
5	Popuge	Frises	Bretter) Friesen	m³	580—640 Lit
6	Cetvrtace	Chevrons	Staffeln	m³	580—640 Lit
7	Željeznički pragovi	Traverses p. ch. d. f.	Eisenbahnschwellen	m³	1100—1150
8	Ogrijevno) I. kl. drvo) II. kl.	Bois de) 1-er Choix chauffage) II-e Choix	Brennholz) I. Kl. } II. Kl.	m³	1050—1100
9	Drveni ugali	Charbon de bois	Holzkohle	m³	600—700
	III. Ostalo tvrdlo drvo	III. Les autres bois durs	III. Andere harte Hölzer		
1	Jasenovi trupci	Grumes en frene	Eschen-Klötzte	m³	2300—2500
2	Brestovi trupci	Grumes en orme	Ulmen-Klötzte	m³	2000—2200
3	Javorovi trupci	Grumes en erable	Ahorn-Klötzte	m³	8000—8500
4	Grabovi trupci	Grumes en charme	Weissbuchsen-Klötzte	m³	425—460 Lit
	IV. Meko drvo.	IV. Bois tendre	IV. Weiches Holz		
1	Meka) tesana grada) plijena	Bois) équarri tendre) scié	Weiches Holz bezimmert Weiches Schnittmaterial	m³	600— 700
2				m³	300— 500
3	Teleg. stupovi (jelovi)	Poteaux telegr. (sapin)	Teleg. Stangen (Tanne)	m³	300— 500
				m³	250— 500
				m³	400— 600
				m³	600— 750
				m³	50— 80

Наука и настава

Ентимолошки конгрес. Долепотписати организују 1. ентимолошки конгрес у Краљевини С. Х. С., па се обраћају свима пријатељима ентимологије са позивом да на томе конгресу узму учешћа.

Главни циљ овог конгреса биће оснивање Ентимолошког Друштва у Краљевини С. Х. С. Сваки учесник на њему биће сматран као оснивач будућег Ентимолошког Друштва.

Конгрес ће се одржати у Београду 27.—29. маја 1926. са овим дневним редом:

1. Претрес и утврђивање друштвених правила; 2. Израда општег плана рада за најближу будућност; 3. Избор управног одбора; 4. Реферати појединачних учесника.

По завршетку рада приредиће се евентуално заједничка екскурзија.

Организатори конгреса ће се побринути, да сви учесници добију повластице у вожњи и др. олакшице.

Знајући Вас као пријатеља ентимологије, долепотписати су уверени да ћете се овом позиву одазвати и одговорити пре 30. априла:

1. Хоћете ли учествовати на конгресу; 2. Има ли каквих препрека Вашем доласку, које бисе нашом интервенцијом могле отклонити; 3. Да ли бисте имали какав реферат, који би интересовао конгрес, те да нам јавите његову тему и кратак садржај.

Са поштовањем

Организатори конгреса:

Београд: Др. Ж. Ђорђевић, професор Универзитета, Др. Ј. Вагнер, професор Универзитета. Загреб: Др. А. Ланхофер, професор Универзитета, Др. В. Зарник, професор Универзитета. Љубљана: Др. Ј. Хаџи, професор Универзитета. Сарајево: Др. В. Апфелбек, директор Мед.-Ент. Института. Инж. М. Стаменковић, Генер. Директор Шума у Министарству Шума и Рудника, М. Ђ. Ђурић, начелник Министарства Пољопривреде и Вода.

Literatura

»Sušenje hrastovih šuma u Slavoniji«. Pod ovim je naslovom недавно (Београд 1926.) изашло издање Министарства Шума и Рудника рад дра Петра Ђорђевића, професора ботанике београдског универзитета.

Проф. др. П. Ђорђевић проматра сушење храстика са узгј ботаничког глађишта. Аутор пуши по страни друге узроцнике — гусеницу, медљику, тло, воду, наводећи само о њима досадању литературу, и сматра главним узроčником сушења храстових шума мичелиј и ризоморсе од *Armillaria mellea*, које прouзрокују анатомске

(obrazovanje tila i mehurića od hifa) i fiziološke promjene u korenu i deblu hrastovih stabala.

Zaslužuje pažnje, da je autor na osnovu svojih istraživanja na području šum. uprave Nijemci (srez Gradina, odeljak 19, uzvišena greda Gaćice) došao do sličnih rezultata, do kojih je došla (sa gledišta fitopatološkog) i komisija zavoda za šumske pokuse u Zagrebu.* Radom g. prof. dra Djordjevića još skrenuta je naročita pažnja na mednjaču (*Agaricus melleus Quel.*) kao uzročnika sušenja hrastika. Rad je popraćen vanredno uspјelim mikrofotografijama.

O vegetaciji Plješivice u Lici. Pod ovim je naslovom nedavno izašla edicija Kr. sveuč. botaničkog zavoda. Autor, dr. Ivo Horvat, iznosi ovom radnjom pred širu javnost svoja geobotanička istraživanja na području gorja Plješivice.

Ponajprije ukratko je prikazan rad predstasnika autorovih — Kitabila, Šlosera, Vukotinovića, Beck-a, Rossi i rezultati njihovih istraživanja. U opisu vegetacije, koji iza toga slijedi, iscrpivo se opisuje donja granica šume, zatim širina šumskog pojasa, njegov sastav, pravilnost u rasporedjaju pojedinih komponenata mješovite šume, pa gornja granica šume i regija zakrivljenih (sablasto-uzraslih) stabala. Na alpskim pašnjacima, koji su bogati sa endemama, strogo su lokalizovani pojedini tipovi.

Ovom je radnjom autor dao informativnu sliku flore i vegetacije Plješivice. Ali, kako veli autor, »na svakom se koraku može konstatovati, da je vegetacija u glavnom neuplivisana.... može se s pravom govoriti o prašumama i poštredjenim livadama« — dakle ostaje još uvijek veliko polje za istraživanja.

„Lesnická Práce“ Číslo 3. — 1926. — Frič J.: Některé předpoklady lesní hospodářské reformy (Neke pretpostavke za reformu šumskog gospodarstva) — nastavak. — Mařan Boh.: Vliv lesa na stav a odtokové vody (Upliv šume na stanje vodostaj i množinu oticajuće vode).

„Revue des Eaux et Forêts“ N° 3 — Mars 1926. — La Légende du déboisement des Alpes et la valeur économique du reboisement des Alpes méridionales (1-re partie), par J. Salvador, avec 2 photo. (Prikaz nestajanja šuma na Alpama i ekonomski mogućnost pošumljenja južnih Alpa). — Une invasion de Dasychira Pudibunda dans la foret domaniale de Sainte-Hélène (Vosges), par E. Hubault. (Navala Dasychira Pudibunda na šumu općine Sainte-Hélène).

„L'Alpe“ N° 3 — Marzo 1926. — La Selvicoltura in rapporto agli impianti idroelettrici. (Šumarstvo naprava hidro-električnim postrojenjima). — A. Merendi: Imboschimenti e sistemazioni montane nel Regno dal 1. luglio 1923. al 30 giugno

*.) Šum. List, 1926., str. 200—204. donio je kratak prikaz predavanja, održanog po gg. članovima komisije 6. II. 1926. Uskoro će izaći u »Glasniku Zavoda za Šumske Pokuse« originalni radovi gg. predavača.

1924. (Pošumljavanje i brdska sistematizacija u kraljevini od 1. jula 1923. do 30. juna 1924.). — Agraluf: Applicazione dei provvedimenti governativi per il miglioramento dei pascoli di monte (Aplikacija upravnih odredaba za poboljšanje brdskih pašnjaka). — Esperimenti di lotta contro la Processionaria del Pino. (Pokusni borbë protiv borovog četnika).

„Poljoprivredni glasnik“. Izašao je iz štampe 7. broj „Poljoprivrednog Glasnika“ od ove godine sa ovom sadržinom:

САДРЖАЈ: Dr. Ž. Kovačević: Arsen kao sredstvo za suzbijanje štetocina. — Вештачка ћубрива у пољској привреди. — Franja Lemarie: Industrija šećera i naš poljoprivrednik. — Инж. Алекса П. Грујић: Какву важност има агрохемијска контрола земље за практичног земљорадника. — Срет. М. Ачић: Медоносно Шибље и Дрвеће. — St. Ožanić: Državna Domena Vranska. — БЕЛЕШКЕ: Примена вештачких ћубрива у повртарству и цвећарству. — Proizvodnja šećerne repe u američkoj poljoprivredi. — Нега краве. — Izvodjenje domaće živine. — Голубачке мушице. — Kontrola meda. Индијске градине. — Iz industrije kalijevih soli.

„Poljoprivredni Glasnik“ izlazi dvaput mesečno. Preplata za društva, opštine i čitaonice za celu godinu 160 dinara, za ostale 130 dinara. — Uredništvo: Novi Sad, Željeznička ulica broj 20.

Југославенско Шумарско Удружење

СПОМЕНИЦА О ПРОСЛАВИ ПЕДЕСЕТГОДИШЊИЦЕ НАШЕГ УДРУŽЕЊА.

Upravni Odbor na svojoj sjednici, održanoj pod predsjedanjem g. dr. Gjoke Jovanovića dne 20. aprila o. g. u Zagrebu, zaključio je da se proslava pedesetgodišnjice ima održati mjeseca septembra o. g. u Zagrebu. O proslavi bit će izdana Spomenica, a morati će se dočekati i gosti iz inostranstva. Za taj će cilj trebati materijalnih sredstava. Dužnost je svakoga od nas da se i moralno i materijalno angažujemo za tu proslavu, kako bi onaispala dostoјno. Članovi upravnog odbora odlično prednjače u teji akciji. Velik broj njihov, svjestan važnosti ove slave, vlastitom se pobudom obavezao, da će svaki u krugu svojih poznanika sakupiti najmanje pet hiljada dinara. Ovaj primjer treba da slijedu i svi članovi van odbora, kojima je iskreno na srcu interes šumarstva i ugled Udruženja.

Napose će Spomenica, da bi bila dostoјno opremljena, tražiti značan trošak. Ona je preliminirana na obim od 25—30 araka, obuhvatit će najvažnija šumarska pitanja Jugoslavije; bit će neke vrsti prva

enciklopedija našeg šumarstva. Ona će donijeti radove naših najboljih stručnih radenika golemlim trudom sakupljene prikaze, tabele, slike, dijagrame itd. Format će joj biti veći od Šumarskog Lista, oprema slična.

Da bi se olakšalo finansiranje Spomenice, zaključio je Upravni Odbor, da se upravi molba na članove Udruženja u cilju sabiranja pretplatnika i pretpлатne.

Povodom svega rečenoga molimo članove:

1.) da u krugu svojih poznanika šumara, trgovaca i industrijalaca, posjednika šuma, privrednika itd. što življe agituju i sakupljaju prinose za proslavu.

2.) da se što veći broj članova pretpлатi na Spomenicu.

3.) da se u krugu poznanika sabere što veći broj pretplatnika na Spomenicu.

Pretplata za Spomenicu iznosi 100 D, jednu stotinu dinara po komadu knjige.

Novac treba slati na adresu: Jug. Šumarsko Udruženje, Zagreb, Vukotinovićeva 2, i tačno naznačiti koji i koliki je iznos »prirodos za proslavu«, a koji i koliki »pretpodata za Spomenicu«.

Uredništvo.

GG. SARADNICIMA SPOMENICE.

Prvi radovi za Spomenicu počeli su pristizavati. Da bi se redakcija knjige mogla u pravo vrijeme dovršiti potrebno je, da se tačno održi rok, koji je određen. Dakle najkasnije do konca juna o.g. treba da je i posljednji rad u rukama uredništva.

Molimo gg. saradnike da uvaže ovu našu molbu, držeći se što točnije naših dosadanjih uputa. Pošto je neophodno da se na kraju svakog članka doneše kratak francuski rezime, molimo gg. saradnike, da ovoga napišu (najviše 10 redaka) a mi će mo ga prevesti na francuski.

UPOZORENJE ČLANOVIMA.

Kako unatoč poziva u Šumarskom Listu i posljednjih poziva upućenih na ličnosti — nisu mnogi članovi još podmirili članarinu — niti za minule godine, to se prema zaključku glavne uprave od 20. aprila 1926. i prema članu 12. slovo b) Pravila, pozivaju svi koji članarinu još nisu uplatili, da istu u najkraćem roku uplate.

U protivnom slučaju obustaviti će im se Šumarski List i biti će brišani iz članstva JŠU. Dužna pak članarina biti će sudbenim putem ujepava.

Uprava.

POZIV SVIM CLANOVIMA.

Kaošto je već svima znano, slavi ove godine naše Udruženje pedesetgodišnjicu svojeg opstanka i rada, kao i pedesetgodišnjicu izlaženja Šumarskog Lista.

Da bi ta proslava bila dostoјna naših predhodnika, koji su udarili ne samo čvrste temelje našem Udruženju, već i našem šumarstvu — da ne bi ostao samo proslavi odjek našeg sadanjeg oduševljenja — već da ostane i trajan spomen i našim potomcima — odlučila je glavna uprava, da štampa Spomenicu-Knjigu, koja će biti zrcalo prošlog i današnjeg rada kao i putokaz našim mладима na polju šumarstva i šumske trgovine i industrije te lova.

Ta Spomenica-Knjiga biti će štampana na 400—500 stranica, a obraditi će teme kako su prikazane u 3-ćem broju Šumarskog Lista iz ove godine.

Samo štampanje te knjige iznositi će ogromnu svotu od preko 100.000 dinara.

Da bi se omogućilo štampanje, zaključio je Upravni Odbor da se pozovu svi članovi našeg Udruženja kao i preplatnici Šumarskog Lista, da tu knjigu nabave i preplate.

Osim toga da svaki član poradi medju svojim znancima i prijateljima na sakupljanju preplatnika. Cijena će knjizi biti 100 din, što je za ovakovo veliko djelo upravo jedna malenkost.

Pozivaju se stoga svi članovi našeg Udruženja, da nam najkasnije do konca mjeseca juna o. g. jave koliko primjeraka naručuju i na koju adresu da se knjige šalju. Ujedno valja da nam odmah pošalju i preplatu za onaj broj primjeraka, koji naručuju.

Ovime upravljamo javni apel na sve članove, pak se nadamo, da se ne će naći niti jedan član našeg Udruženja, koji ne će tu knjigu nabaviti i novac pravodobno poslati.

Mi ćemo posebno još uputiti svakom članu pismeno u gornjem smislu i priklopiti će mo ček na koji neka nam se izvoli novac slati.

Uprava.

POZIV CLANOVIMA.

Prema zaključku glavne uprave od 20. aprila 1926. ima se narednoj glavnoj godišnjoj skupštini JŠU podnijeti predlog za izmjenu odnosno nadopunu Pravila JŠU.

Pozivaju se članovi, koji bi imali kakove predloge za izmjenu i nadopunu Pravila, da iste bar do konca juna t. g. pošalju upravi JŠU u Zagreb, Vukotinovićeva ul. 2.

Uprava.

**ИСКАЗ УПЛАЋЕНЕ ЧЛНАРИНЕ РЕДОВИТИХ ЧЛНОВА У МЈЕСЕЦУ
МАРТУ 1926.**

Перц Звонко, Загреб, 50 Дин. за год. (1926.); Сајверт Адолф, Загреб, 50 Дин за год. (1926.); Миклаузић Јожа, Загреб, 50 Дин за год. (1926.); Јуванић Иван, Нашице 50 Дин (1927.); Алфред Rossi, Котор, 50 Дин за год. (1926.); Виловић Никола, Н. Градишака, 50 Дин за год. (1926.); Берлековић Стјепан, Винковци, 60 Дин за год. (1926.); и упис Петар Ковчић, Трново, 50 Дин за год. (1925.); Павле Јасаревски, Крушевачац, 50 Дин за год. (1926.); Недељковић Петар, Марибор, 50 Дин за год. (1926.); Људевит Бросиг, Пешченица, 50 Дин за год. (1926.); Риста Додер, Пале-Сарајево, 50 Дин за год. (1926.); Ернест Пикса, Шпановица, 50 Дин за год. (1926.); Ђуро Телар, Сарајево, 50 Дин за год. (1926.); Иво Подхорски, Сушак. 50 Дин за год. (1926.); Душан Поповић, Апатин, 100 Дин за год. (1923/24.); Емил Ференцфи, Цабуна, 200 Дин за год. (1924., 1925., 1926. и 1927.); Раймонд Фантони, Загреб, 100 Дин за год. (1926./27.); Иван Матолник, Загреб, 150 Дин за год. (1924., 1925. и 1926.); Улдарић Медлин, Книн, 50 Дин за год. (1926.); Дражић Јуре, Загреб, 50 Дин за год. (1926.); Хинко Наглер, Загreb, 50 Дин за год. (1926.); Адолф Хелебрант, Загreb, 50 Дин за год. (1926.); Михајло Финке, Винковци, 50 Дин за год. (1926.); Дане Булат, Коњица, 50 Дин за год. (1926.); Драгутин Гирт, Карловци, 100 Дин за год. (1925./26.); Михалић Никола, Загreb, 50 Дин за год. (1926.); Лука Шнајдер, Срем. Митровица, 50 Дин за год. (1926.); Матонички Стјепан, Загreb, 100 Дин за год. (1925./1926.); Владимира Тодоровић, Алексинац, 50 Дин за год. (1925.); Ристо Семиз, Градачац, 50 Дин за год. (1926.); Грлић Ђуро, Осијек, 50 Дин за год. (1926.); Плеша Винко, Костајница, 100 Дин за год. (1925./26.); Стјепан Копф, Сушак 100 Дин за год. (1926./27.); Душан Новковић, Хан-Ријесак, 50 Дин за год. (1926.); Дане Храниловић, Загreb, 50 Дин за год. (1926.); Павле Половић, Св. Рок, 50 Дин за год. (1926.); Феј Јосип, Вировитица, 50 Дин за год. (1926.); Драгутин Радмир, Сарајево, 50 Дин за год. (1926.); Александар Москалник, Фоча, 50 Дин за год. (1927.); Јован Хосу, Сарајево, 50 Дин за год. (1927.); Детела Лео, Предова, 50 Дин за год. (1926.); Јован Месецинић, Оштрељ, 50 Дин за год. (1926.); Адам Бабец, Шибеник, 50 Дин за год. (1926.); Петар Граховац, Н. Градишака, 50 Дин за год. (1926.); Адолф Јошовец, Драганац, 50 Дин за год. (1926.); Златко Туркаљ, Огулин, 50 Дин за год. (1926.); Велимир Полак Вировитица, 50 Дин за год. (1926.); Др. Петар Ђорђевић, Београд, 50 Дин за год. (1926.); Андија Копрић, Иваново Село, 50 Дин за год. (1926.); Јосип Корман, Вала об Драви, 50 Дин за год. (1926.); Август Гузель, Новоместо, 50 Дин за год. (1926.); Иго Краут, Крањ, 50 Дин за год. (1926.); Робник Јошко, Лобница-Руше, 50 Дин за год. (1926.); Раковшек Вјекослав, Обровац, 50 Дин за год (1926.); Премужић Андија Сарајево, 50 Дин за год. (1926.); Михевић Јоже, Теслић, 50 Дин за год. (1926.).

Помагача :

Крпан Рудолф, Загreb, 25 Дин за год. (1926.); Штер Милан, Загreb, 25 Дин за год. (1926.); Шавор Иван, Загreb, 25 Дин за год. (1926.); Пашалић Јулије, Загreb, 55 Дин за год. (1925./26.); и упис, Бећираџић Расим, Загreb, 25 Дин за год. (1926.); Шпољар Пере, Загreb, 25 Дин за год. (1926.); Костенац Иван, Загreb, 25 Дин за год. (1926.); Трифуновић Драгољуб, Београд 25 Дин за год. (1924.); Нововић Марко, Београд, 25 Дин за год. (1924.); Штурм Светлана, Загreb 25 Дин за год. (1926.); Делић Соки, Загreb, 25 Дин за год. (1926.);

Миховлић Јосип, Загреб, 25 Дин за год. (1926.); Вукмировић Богдан, Загреб, 25 Дин за год. (1926.) Белов Димитрије, Загреб, 25 Дин за год. (1926.); Хорват Аугуст, Загreb, 25 Дин за год. (1926.); Демисов Габријел, Загreb, 25 Дин за год. (1926.); Цестар Стјепан, Загreb, 30 Дин за год. (1926.); и упис Канц Станко, Загreb 30 Дин за год. (1926.); и упис Јуван Иван, Загreb, 25 Дин за год. (1926.); и упис Бојић Блажко, Загreb, 30 Дин за год. (1926.); и упис Пургер Назар, Загreb, 30 Дин за год. (1926. у упис Костенов Павао, Загreb, 30 Дин за год. (1926.); и упис Алтарац Исаак, Загreb, 30 Дин за год. (1926.); и упис Груић Драгутин, Загreb, 30 Дин за год. (1926.); и упис Цар Звонко, Загreb, 30 Дин за год. (1926.); и упис Драшковић Раде, Загreb, 30 Дин за год. (1926.) и упис Сулиманић Драгутин, Загreb, 25 Дин за год. (1926.).

Претплатати:

Дирекција шума Љубљана за шум. управу Костањевица Дин 100 за год. (1926.); Практична шумарска школа у Алексинцу Дин 100 за год. (1926.); Шумска управа Плевље, Дин 350 за год. (1922., 1923., 1924. и 1925.); Дирекција шума И. О. Винковци Дин. 100 Дин за год. (1926.); Шумска управа Слав. Брод 100 Дин за год. (1926.); Шумска управа Трњани, 100 Дин за год. (1926.); Шумска управа Ст. Микановци, 100 Дин за год. (1926.); Шумска управа Церна, 100 Дин за год. (1926.); Шумска управа Винковци 100 Дин за год. (1926.); Шумска управа Оток, 100 Дин за год. (1926.); Шумска управа, Рајево Село, 100 Дин за год. (1926.); Шумска управа Плетерница, 100 Дин за год. (1926.); Шумска управа Врбања, у Бањој Луци 200 Дин за год. (1922., 1923. и 1924.); Шумска управа, Високо, 350 Дин за год. (1922., 1923., 1924. и 1925.); Поглавар Среза Цазин, 300 Дин за год. (1923., 1924. и 1925.); Поглавар среза Градачац, 200 Дин за год. (1924./25.); Властилинство Валпово, 100 Дин за год. (1926.); Шумска управа Бајина-Башта, 100 Дин за год. (1924.); Фруктус з. о. з. Љубљана, 100 Дин за год. (1925.); Шумска управа Приштина, 350 Дин за год. (1922., 1923., 1924. и 1925.).

IZVADAK

iz zapisnika III. redovite sjednice Jugoslovenskog Šumarskog Udrženja održane dana 20. aprila 1926. u Šumarskom Domu u Zagrebu.

Prisutni su bili: почасни предсједник Milan bar. Turković; предсједник dr. Djoka Jovanović; потпредсједници: Josip Lenarčić i Miloš Čirković; тајник Čeović, blagajnik Drnić; одборници: Sacher, Dojković, Majer, Bojić, Bambulović, B. Stamenković, Slijepčević, Sarnavka, Milan Manojlović, Pero Manojlović, Lang, Detela, dr. Balen i Petrović.

Ispricali su se: Čmelik, Miletić, Ljuština, Ružić, Pahernik i Markić.

Poč. Turković otvorio je sjednicu u 9 sati do podne te odmah odredio prelaz na dnevni red — чitanje i ovjerovljenje zapisnika prošle sjednice, koji je uzet na znanje i ovjerovljen.

Po tom su тајник Čeović i blagajnik Drnić pročitali svoje izvještaje o radu Udrženja za vrijeme od prošle do ove sjednice. Уједно је blagajnik pročitao i bilancu blagajničkog poslovanja u god. 1925. Izvještaji su uzeti na znanje.

Kako je u blagajničkom izvještaju iskazan veliki dug, kojeg duguju članovni Udrženja za minule godine то blagajnik predlaže, да се свим članovima, који ни су удоволили својој članskoj dužnosti obustavi dalnje slanje Šumarskog Lista.

Kako i član 12. slovo b) Pravila određuje da se članarina ima platiti najduže do konca godine, то је zaključeno, да се članovi još jednom pozovu, да članarinu uplate, (jednom su već pozvani), па ако и тај put то не уčine, да им се о-

bustavi razašiljanje Šumarskog Lista, a oni da se iz članstva brišu. Osim toga da se dužna članarina utjera sudbenim putem.

Potpričnik Čirković razlaže potom, da Pravila Jugoslovenskog Šumarskog Udruženja nisu potpuno u skladu sa današnjim potrebama Udruženja — pak predlaže, da se učine pripreme — kako bi se pravila na narednoj godišnjoj skupštini izmjenila. Predlaže, da se izabere uži odbor, koji će izraditi promjenu odnosno nadopunu pravila, a ujedno, da se pozovu i svi članovi Udruženja, da svaki koji želi na tom pitanju saraduje t. j. da javi glavnoj upravi J. Š. U. u Zagrebu svoje poglede i predloge za promjenu pravila.

Predlog se prima, u odbor se izaberu dr. Jovanović, dr. Balen, Marinović, Božo Stamenković, Čeović, Dojković, Miletić i Ugrenović, i uprava Podružnice u Ljubljani.

Na dnevni red je po tom došla rasprava na koji način i sa kakovim sredstvima se ima održati proslava pedeset-godišnjice J. Š. U. i izlaženje našeg stručnog plasila Šumarskog Lista. Raspravljalо se i o pokriću troškova Spomen-Knjige, koja će se tom zgodom stampati.

Konstatovalo se da će novčani izdaci nesumnjivo biti veliki, jer imamo očekivati goste i delegate iz Čehoslovačke i Francuske, Italije, Rumunije, a eventualno i drugih država.

Samo štampanje Spomen-Knjige, koja će obasizati oko 500—600 stranica iznašati će preko 100.000 dinara.

Zaključeno je da se pozovu svi članovi Udruženja i da se svaki pretplati na Spomen-Knjigu, a osim toga da prikuplja i daljnje pretplatnike među ljubiteljima i prijateljima šume i šumarstva. Cijena za ovakovo veliko djelo, koje će donijeti prikaz cjeleokupnog našeg šumarstva, šumske trgovine i industrije te lova iznašati će samo 100 Dinara.

Osim toga je zaključeno, da članovi među prijateljima sakupljaju dobrovoljne prinose za održavanje godišnje skupštine — kako bi mogli naše goste dostoјno i reprezentativno dočekati.

Potom se prešlo na razdoblju potpora iz kamata Kerešenijeve zaklade.

Razdjeljeno je 672 Dinara na šest moliteljica (udiove čiji su muževi bili članovi te zaklade).

Raspravljalо se nadalje o Pravilniku o podjeli i djelokrugu ovlašćenih inžinjera — po predlogu ing. Miklau.

Kako je naš agilni član kolega Baranac iz Aleksinca opet podneo predlog o praktičnoj naobrazbi naročito mlađih šumara i predočio način i metode, kako se u tome smislu postupa u drugim državama, to je zaključeno, da se kod Ministarstva Šuma i Rudnika poduzmu koraci, kako bi se i u našoj državi taj cilj najlakše i najbolje postigao.

Kako je svojedobno izabran odbor za sakupljanje šum. terminologije i kako se dr. Ugrenović, koji je bio pročelnikom tog odbora radi preopterećenosti inim poslovima — na toj časti i dužnosti zahvalio, to je za pročelnika tog odbora izabran kolega Jekić šum. direktor u. m. iz Beograda koji se već dugi niz godina tim poslovima bavi. Za slovensku terminologiju izabran je kolega Tavčar.

Na predlog Podružnice u Ljubljani zaključeno je da se Udruženje ponovno zauzme kod Ministarstva Šuma i Rudnika, kako bi se u Mariboru što prije osnovala šumarska škola (niža), koja bi naročito sinovima ovlašćenih malih šumoposjednika dala teoretičkog i praktičkog znanja za uzgoj i pšodizanje šuma.

Konačno se uprava ponovno pozabavila pitanjem vanrednih prinadležnosti (deputata) šumarskom osoblju — te je zaključeno, da se do zadnjeg časa, svim silama poradi kako bi ta davno stečena prava — ostala i u buduće. U tu svrhu je izabran i uži odber i to: između kolega, koji stalno borave u Beogradu, kako bi u svako doba mogli u toj stvari na mjerodavnim mjestima shodno poraditi.

Konačno su se rješavala tekuća pitanja, koja se odnose na Udruženje.

Za članove Udruženja primljeni su:

Za redovite: Ing. Miklaušić Josip, šum. pristav na Sušaku, Petrović Branko, šum. inžinjer pristav, Crvenčanin Božidar, šum. inž. pristav, Franjo Ravter, šum. inžinjer Planina pri Rakeku, Filipović Mato, šumar Bjelina, Dimnik Čiril, šum. inž. Dev. Marija, Vrhnjak Vinko, šum. inž. pri Pomečah, Štefanović Miloš, šum. inž. Beli-Manastir, Šutić Jovan, podšumar Turbe, Padjen Ivan, šum. inž. Novska, Berleković Stjepan, šum. inž. Vinkovci, Novković D. šum. inž. Han-Pijesak.

Pomočnici: Slade Vicko, opć. nadlugar Trogir, Milošević Dušan, stud. for. Beograd, Stanimirović Ivan, stud. for. Beograd, Cestar Stjepan, stud. for. Zagreb, Kanc Stanke, stud. for. Zagreb, Juvan Ivan, stud. for. Zagreb, Bojić Blažo, stud. for. Zagreb, Purger Nazar, stud. for. Zagreb, Koščenogov Pavao, stud. for. Zagreb, Altarac Isak, stud. for. Zagreb, Grujić Dragutin, stud. for. Zagreb, Car Zvonko, stud. for. Zagreb, Drašković Rade, stud. for. Zagreb.

Tajništvo.

Lične vijesti

ГЕНЕРАЛНА ДИРЕКЦИЈА ШУМА (МИНИСТАРСТВА ШУМА И РУДНИКА).

Указом Њ. В. Краља од 22. марта ове године бр. 11783, одликовани су: Орденом Белог Орла III. степена:

Др. Иаг. Карел Шиман, Ген. директор Државних шума Чехословачке Републике.

Орденом Светога Саве III. степена:

Инг. Ведрих Фирст, председник Чехословачког Шумарског Удружења.

Инг. Јосеф Оплетал, редовни професор Високе Школе Земљоделства у Брну.

Инг. Фердинанд Милер, ректор Високе Школе Земљоделства у Брну
Инг. Војтех Кајслер, професор шумарства на техници у Прагу.

Инг. Габрел Јирсик, професор шумарства на техници у Прагу.

Инг. Војтех Келемен, шеф Дирекције Шума у Банској Бистрици.

Инг. Јурај Мартинка, шеф Дирекције Шума у Липт.

Орденом Светога Саве IV. степена:

Инг. Адолф Малец, виши шумарски комесар Министарства Рољопривреде у Прагу.

POSTAVLJENI SU:

Tomljenović Ivanka, za admin. čin. III. kat. 4. grupe pri Gen. Dir. šuma.

Delak Ivo, za rač. pripravnika II. kat. 3. grupe kod dir. šuma u Zagrebu.

Cutvarić Dragutin, za nadoficijala III. kat. 2. grupe pri dir. šuma u Zagrebu.

- Neferović Stjepan**, za šum. rač. nadsavjetnika II. kat. 1. grupe i šefa rač. dir. šuma u Sarajevu.
- Marković Stjepan**, za šum. inž. asistenta I. kat. 9. grupe pri dir. šuma brodske I. O. u Vinkovcima.
- Veselić Ante**, za rač. pripravnika II. kat. 5. grupe pri dir. šuma u Aleksincu.
- Crnković Berislav**, za rač. pripravnika II. kat. 5. grupe pri dir. šuma u Skoplju.
- Jankač Franjo**, za rač. pripravnika II. kat. 5. grupe pri dir. šuma u Čačku.
- Majerle Ljubica**, za šum. akcesistu III. kat. 4. grupe pri šum. odjelenju Primorsko-Krajiške oblasti u Karlovcu.
- Bojić Dimitrije**, za šum. inž. asistenta I. kat. 9. grupe pri dir. šuma u Sarajevu.
- Rauter Franjo**, za šum. inž. asistenta I. kat. 9. grupe pri dir. šuma u Ljubljani.
- Močnik Ignacije**, za kot. šumara III. kat. 4. grupe pri sres. poglavaru na Hvaru.
- Aleksinjski Nikola**, za šum. inž. asistenta pri dir. šuma na Sušaku.
- Miloradović Milanka**, za pisara III. kat. 3. grupe pri odjelenju za rač. i financ. Cen. Dir. Šuma.
- Šeha Stanislav**, za šum. savjetnika I. kat. 6. grupe u Vozući.

UNAPREDJENI SU:

- Rupčić Šimo**, za rač. revidenta II. kat. 3. grupe pri dir. šuma u Sarajevu.
- Kurc Josip**, za rač. oficijala II. kat. 4. grupe pri dir. šuma u Sarajevu.
- Milošević Stjepan**, za rač. oficijala II. kat. 4. grupe pri dir. šuma u Sarajevu.
- Lukić Gina**, za admin. činov. III. kat. 3. grupe pri dir. šuma u Sarajevu.
- Marković Milica**, za knjigovodju II. kat. 3. grupe pri odjelenju za rač. financ. Cen. Direkcije šuma.
- Radaković Nikola**, za šum. nadoficijala III. kat. 1. grupe pri dir. šuma križevačke I. O. u Bjelovaru.
- Streha Alojz**, za šum. nadsavjetnika I. kat. 5. grupe pri dir. šuma u Sarajevu.
- Crnagoj Boleslav**, za šum. referenta I. kat. 7. grupe pri Cen. Dir. šuma.
- Eisenhut Viktor**, za šum. rač. savjetnika II. kat. 1. grupe pri dir. šuma u Zagrebu.
- Ilić Čedomir**, za šefa računovodstva II. kat. 3. grupe pri dir. šuma u Aleksincu.
- Žarković Jovan**, za adm. čin. III. kat. 2. grupe pri šum. upravi u Đeđevđeliji.
- Matejić Vukosava**, za admin. čin. III. kat. 3. grupe pri Gen. Dir. šuma.
- Abramović Nikola**, za šum. nadsavjetnika I. kat. 5. grupe pri dir. šuma brodske I. O. u Vinkovcima.
- Čikoš Stjepan**, za šum. nadsavjetnika I. kat. 5. grupe pri zagrebačkoj oblasti.
- Neferović Franjo**, za šum. savjetnika I. kat. 6. grupe pri dir. šuma ogulinske I. O. u Ogulinu.
- Novak Viktor**, za šum. nadinžinjera I. kat. 7. grupe kod srez. pogl. u Krškom.
- Jukić Jakob**, za podšumara III. kat. 2. grupe pri šum. upravi u Han-Kumpaniji.
- Benić Emil**, za inspektora I. kat. 4. grupe pri Gen. Dir. šuma.
- Maruzi Ivan**, za inspektora I. kat. 4. grupe pri Gen. Dir. šuma.
- Pipan Rudolf**, za šum. inž. I. kat. 8. grupe i šefa šum. uprave u Čazmi.
- Turkalj Mato**, za šum. rač. savjetnika II. kat. 1. grupe pri dir. šuma križevačke I. O. u Bjelovaru.
- Grujić Obrad**, za pisara II. kat. 2. grupe pri Gen. Dir. šuma.
- Janković Danica**, za pisara II. kat. 2. grupe pri kabinetu Ministra Šuma i Rudnika.
- Rajković Gjuro**, za pis. nadoficijala III. kat. 1. grupe kod zagrebačke oblasti.
- Barković Josip**, za šum. nadoficijala III. kat. 1. grupe pri dir. šuma otočke I. O. u Otočcu.

- Rogić Franjo**, za šum. kancelistu III. kat. 1. grupe pri dir. šuma u Sarajevu.
- Talan Viktorija**, za pis. nadoficijala III. kat. 1. grupe pri dir. šuma u Zagrebu.
- Dragaš Stevo**, za šum. rč. nadsavjetnika II. kat. 1. grupe pri Dir. šuma u Sarajevu.
- Bogojević Stanko**, za šum. rač. nadsavjetnika II. kat. I. grupe pri dir. šuma u Sarajevu.
- Eržen Anton**, za šum. rač. nadsavjetnika II. kat. 1. grupe pri dir. šuma u Ljubljani.
- Balvanović Ivan**, za šum. rač. savjetnika II. kat. 2. grupe pri dir. šuma u Sarajevu.
- Miletić Žarko**, za šum. nadsavjetnika I. kat. 5. grupe i taksatora Dir. šuma u Zagrebu.
- Jerbić Ivan**, za šum. nadsavjetnika I. kat. 5. grupe pri dir. šuma u Zagrebu.
- Zastavniković Slavko**, za šum. savjetnika I. kat. 6. grupe kod Primorsko-Krajiške oblasti u Karlovcu.
- Vuković Zlatko**, za šum. rač. savjetnika II. kat. 1. grupe pri dir. šuma ogulinske I. O. u Ogulinu.
- Kopić Mato**, za šum. rač. savjetnika II. kat. 1. grupe pri direkciji šuma brodske I. O. u Vinkovcima.
- Rukavina Tomo**, za šum. nadoficijala III. kat. 1. grupe pri dir. šuma otočke I. O. u Otočcu.
- Hol Ferdinand**, za direktora I. kat. 3. grupe srednje šumarske škole u Sarajevu.
- Tavčar Karlo**, za šum. nadsavjetnika I. kat. 4. grupe kod ljubljanske oblasti.
- Pećina Mihovil**, za direktora I. kat. 4. grupe dir. šuma otočke I. O. u Otočcu.
- Ostojić Dušan**, za šum. nadsavjetnika I. kat. 4. grupe kod šumarije u Ogaru (Petrovaradinska I. O.).
- Anderka Julije**, za šum. nadsavjetnika I. kat. 5. grupe pri dir. šuma brodske I. O. u Vinkovcima.
- Prpić Stevo**, za šum. nadsavjetnika I. kat. 5. grupe pri šum. upravi u Glini.
- Prstec Milan**, za šum. nadsavjetnika I. kat. 5. grupe kod sres. pogl. u Koprivnici.
- Piršić Vilim**, za šum. nadsavjetnika I. kat. 5. grupe kod šum. uprave u Ogulinu.
- Stivičević Nikola**, za šum. nadsavjetnika I. kat. 5. grupe pri dir. šuma u Vinkovcima.
- Crnadak Milan**, za šum. nadsavjetnika I. kat. 5. grupe pri dir. šuma građiske I. O. u Novoj Gradiški.
- Šnajder Luka**, za šum. nadsavjetnika I. kat. 5. grupe pri dir. šuma petrovaradinske I. O. u Srem. Mitrovici.
- Piršić Filip**, za šum. nadsavjetnika I. kat. 5. grupe pri dir. šuma križevačke I. O. u Bjelovaru.
- Sabljić Rudolf**, za šum. nadsavjetnika I. kat. 5. grupe pri dir. šuma na Sušaku.
- Sarnavka Roman**, za inspektora I. kat. 5. grupe pri Gen. Dir. šuma.
- Šebetić Marko**, za inspektora I. kat. 5. grupe pri Gen. Dir. šuma.
- Berzenković Antun**, za šum. nadsavjetnika I. kat. 5. grupe i taksatora dir. šuma u Apatinu.
- Forkapić Alfred**, za šum. nadsavjetnika I. kat. 5. grupe pri šum. upravi u Varešu.
- Dremil Oskar**, za šum. nadsavjetnika I. kat. 5. grupe kod zagrebačke oblasti.
- Levičnik Josip**, za šum. nadsavjetnika I. kat. 5. grupe pri dir. šuma u Ljubljani.
- Vidmar Vilko**, za šum. nadsavjetnika I. kat. 5. grupe kod šum. uprave u Dubici.
- Grinvald Josip**, za šum. nadsavjetnika I. kat. 5. grupe kod sres. pogl. u Našicama.
- Muždeka Mihajlo**, za šum. nadsavjetnika I. kat. 5. grupe pri dir. šuma u Vinkovcima.

Odžić Vladimir, za šum. nadsavjetnika I. kat. 5. grupe kod šum. uprave u Koprivnici.
Jasić Dušan, za šum. nadsavjetnika I. kat. 5. grupe pri dir. šuma slunjsko-banskih I. O. u Petrinji.

Jindra Franjo, za šum. savjetnika I. kat. 5. grupe kod sres. pogl. u Požegi.

Tomljenović Antun, za šum. savjetnika I. kat. 6. grupe kod šum. uprave u St. Mikanovcima.

Majstorović Ivan, za šum. savjetnika I. kat. 6. grupe kod šum. uprave Zavalje.

Ervačanin Miloš, za šum. savjetnika I. kat. 6. grupe kod šum. uprave u Jasenovcu.

Grozdanić Milan, za šum. savjetnika I. kat. 6. grupe kod šum. uprave u Krasnom.

Jošovec Adolf, za šum. savjetnika I. kat. 6. grupe kod šum. uprave u Vojnom-Križu.

Behm Viktor, za šum. savjetnika I. kat. 6. grupe kod šum. uprave u Goli.

Kelez Marin, za šum. savjetnika I. kat. 6. grupe kod dubrovačke oblasti.

Šulgaj Franc, za šum. savjetnika I. kat. 6. grupe kod sres. pogl. u Novom-Mjestu.

Milodragović Bogoljub, za šum. savjetnika I. kat. 6. grupe kod šum. uprave u Surčinu.

Božić Cvjetko, za šum. savjetnika I. kat. 6. grupe kod šum. uprave u Kranjskoj Gori.

Fischer Maks, za šum. savjetnika I. kat. 6. grupe pri dir. šuma gradiške I. O. u Novoj Gradiški.

Bevelaqua Stjepan, za šum. savjetnika I. kat. 6. grupe kod šum. uprave u Kosinju.

Jerbić Marijan, za šum. savjetnika I. kat. 6. grupe kod šum. uprave u Bezdanu.

Abramović Antun, za šum. savjetnika I. kat. 6. grupe kod sres. pogl. u Vrbovskom.

Uročić Josip, za šum. savjetnika I. kat. 6. grupe kod sres. pogl. u Ivanić-Kloštru.

PREVEDENI SU:

Hajde Josip, za šum. nadsavjetnika I. kat. 5. grupe kod šum. uprave u Bos. Dubici.

Lavrenčić Julije, za šum. rač. oficijala II. kat. 4. grupe pri dir. šuma u Ljubljani.

Trček Zmago, za šum. rač. oficijala II. kat. 4. grupe pri dir. Šuma u Ljubljani.

Srebrnić Ivan, za višeg rač. savjetnika II. kat. 1. grupe i šefa rač. odsjeka Dir. šuma u Ljubljani.

Heferer Milan, za šum. rač. savjetnika II. kat. 1. grupe i šefa računovodstva Dir. Šuma u Apatinu. (Premješten od dir. šuma u Zagrebu).

Jurčić Andrija, za šum. rač. savjetnika II. kat. 2. grupe pri dir. šuma u Zagrebu.

PREMJESTENI SU:

Paunović Polka, admin. čin. III. kat. 4. grupe od šum. uprave u Beogradu Gen. Dir. šuma.

Kurjaković Katinka, admin. čin. III. kat. 4. grupe od šum. uprave u Beogradu Gen. Dir. šuma.

Kušan Stjepan, šum. nadinžinjer I. kat. 7. grupe iz Srednjeg u Fojnicu.

Dobrić Antun, šum. inž. asistent I. kat. 9. grupe iz Jasenka, srez. pogl. u Delnice.

Sekulić Milorad, šum. savjetnik I. kat. 6. grupe iz Skoplja Dir. šuma petrovaradinske I. O. u Srem. Mitrovicu.

Pavličević Stevo, šum. referent III. kat. 1. grupe sa Korčule sres. pogl. u Supetar

Sekis Proka, šum. nadofic. III. kat. 1. grupe iz Apatina šum. upravi u Ljeskovac.

Perić Zaharije, geometar III. kat. 4. grupe iz Podgorice Generalnoj Direkciji Šuma, **Ružić Ante**, šum. savjetnik I. kat. 6. grupe od mariborske oblasti sres. pogl. u Maribor.

Gojković Živojin, potšumar I. kat. 9. grupe iz Beograda šum. upravi u Golubac.

Lončar Milutin, šum. inž. I. kat. 8. grupe iz Delnica sres. pogl. u Gračac.

Drakulić Branko, šum. inž. I. kat. 8. grupe iz Ivanjske sres. pogl. u Vel. Goricu.

Strepački Vjekoslav, šum. inž. asistent I. kat. 9. grupe od zagrebačke oblasti za šefu šum. uprave u Ljeskovac.

Djurković Matija, šum. inž. asistent I. kat. 9. grupe iz Iriga sres. pogl. u Jastrebarsko.

Bestall Vilim, šum. inž. asistent I. kat. 9. grupe iz Zagreba za šefu šum. uprave u Draganac.

Ilić Nikola, šum. inžinjer I. kat. 8. grupe iz Varaždina sres. pogl. u Novi-Marof.

Briski Stjepan, šum. inž. I. kat. 8. grupe iz Novog-Marofa sres. pogl. u Čazmu.

Adulović Stevan, pisar II. kat. 4. grupe od šum. uprave u Beogradu Gen. Direkciji Šuma.

Miljuš Nikola, šum. nadsavjetnika I. kat. 5. grupe od direkcije drž. rudarskih preduzeća u Sarajevu Direkciji šuma u Sarajevu.

Popović Pajo, šum. referent I. kat. 5. grupe sa Cetinja sres. pogl. u Irig.

Šuštić Josip, šum. referent I. kat. 5. grupe Iz Vel. Gorice zagrebačkoj oblasti.

Dremil Oskar, šum. nadsavjetnik I. kat. 5. grupe od zagrebačke oblasti direkciji šuma križevačke I. O. u Bjelovar.

Pavlić Ante, šum. savjetnika I. kat. 6. grupe iz Zagreba za šefu šum. uprave u Brestovcu.

Pihler Milan, šum. referent I. kat. 6. grupe iz Gračaca za šefu šum. uprave u Krenici.

Novaković Svetozar, sekretar I. kat. 8. grupe od šum. uprave u Čačku dir. šuma u Čačak.

Stamenković Hrizanta, admin. čin. III. kat. 3. grupe od šum. uprave u Beogradu Gen. Dir. šuma. . . a

Demirović Salih, admin. čin. III. kat. 3. grupe od šum. uprave u Beogradu Generalnoj Dir. šuma.

UMIROVLJEN JE:

Novaković Vladislav, okružni šumar III. kat. 3. grupe kod šum. uprave u Peći.

NA SLUŽBI SE ZAHVALIO:

Sajenko Maksim, rač. vježbenik III. kat. 3. grupe pri dir. šuma u Sarajevu.

PONIŠTENI UKAZI:

kojim je postavljen za šefu računov. II. kat. 1. grupe Dir. šuma u Čačku Dobroslav **Šišmanović** — penzioner.

kojim je postavljen za inspektora II. kat. 1. grupe Gen. Dir. šuma Dragoljub **Ranović**, — penzioner.

ODLIKOVAN JE:

Stanković Velimir, penzionisani šum. nadsavjetnik Dir. šuma petrovaradinske I. O. u Srem. Mitrovici — Ordenom Sv. Save IV. Stepena.

LICITACIJA HRASTOVIH I DRUGIH DRVETA.

Dne 22. maja 1926 god. prodavaće se kod Kr. Direkcije Šuma u Vinkovcima javnom ofertalnom licitacijom hrastova i druga drveta, koja se nalaze na površini trasiranih prosekha u posavskim srezovima Kr. Šumske uprave u Jasenovcu, udaljeno od željezničke stanice Šaš ili Savske obale 6 klm. i to:

Srez	Dužina proseka šir kih,		Površina tekućih met. k. jut.	Drvna masa		Gradje gradje goriva	Hrast, jasen brest grab topola	Goriva						Procenbe- na vred- nost	Primedba		
	10 m.	5 m.		gradje	goriva			hrast	jasen	brest	grab	topola	hrast	jasen	brest	grab	topola
				m ³				%	(procenata)								
Ilna greda zelanik Čadjavski bok II. (dio) i III.	8.959	55.381	63·6	2040	4919	512325	1.1	27	20	14	6	2	16	15	115.031	hrastova, jasenova i brestova gradišta su trupci prečnika 18-62 cm., grab 32-62 cm.	

U s l o v i :

1. Ponudjači imaju predati najkasnije do 10 časova dana licitacije vadium kod blagajnice kr. direkcije šuma u Vinkovcima u iznosu od 10% (deset) od procenbene vrednosti prema propisima čl. 88. Zakona o državnom računovodstvu.

Revers o položenom vadiumu, svedočanstvo o nadmetačkoj sposobnosti te uverenje, da su radnju prijavili poreskim vlastima i platili porez za tekuće tre meseće, imaju takodjer do 10 časova dana licitacije predati predsedniku komisije za održavanje licitacije kod kr. direkcije šuma u Vinkovcima.

2. Nakon toga između 10 i 11 sati dana licitacije predaju ponudjači komisiji pismene oferte, snabdevene sa 100 Dinara taksene marke, koji moraju biti u vajljano zapečaćenom zavoju i na kojima mora biti jasno napisano: »Ponuda za licitaciju drva na prosekama u Jasenovcu od ponudjača N. N.

U ponudi mora ponudjač da izjavi, da su mu svi uslovi prodaje kao i ugovora dobro poznati, da na njih u celosti pristaje i da im se pokorava.

Telegrafske ponude ili one, koje ne odgovaraju uslovima licitacije ne uzimaju se u obzir.

Licitacija počinje u 11 sati.

3. Kupovina se plaća kod bagajnice kr. direkcije šuma u Vinkovcima i to polovica u roku od 14 dana od dana saopštenja da je licitacija odobrena, a druga polovica pre izvoza robe iz šume, a najposle do 1. septembra 1926. Kod plaćanja prve polovice kupovine dužan je kupac platiti na svu kupovinu 8.2% u ime raznih prinosa i taksa.

4. Rok za izradu drveta i izvoz robe traje do kraja 1927.

5. Drveta i sve ostalo na prodajnoj površini mora biti sa panjevima i žiljem iz zemlje iskopano tako, da na tako iskrčenoj površini može gvozdeni plug sa zapregom konja ili volova bez smetnje orati.

6. Svi podrobniji uslovi licitacije mogu se saznati za radnoga vremena kod Kr. Direkcije Šuma u Vinkovcima i Kr. Šumske Uprave u Jasenovcu.

Vinkovci, dne 20. aprila 1926. godine.

KR. DIREKCIJA ŠUMA.

SRESKO POGLAVARSTVO U DJAKOVU.

Broj: 4347-1926.

Djakovo, dne 2. travnja 1926.

P r e d m e t: Dražba stabala u šumi
z. z. Lev. Varoš,

Oglas dražbe stabala.

Temeljem odobrenja gospodina ministra šuma i rudnika od 15. III. 1926. broj 10.156 obdržavati će se u uredu sreskog poglavara u Djakovu 15. maja 1926. u 10 sati javna dražba stabala u šumi »Kolodrača« vlasništvo z. z. Lev. Varoš uz iskličnu cijenu od 847.914 Din. Kupovnina se imade isplatiti u tri obroka: 250.000 dinara za 14 dana od obavjeti o odobrenju dražbe, polovina ostatka u roku od 4 mjeseca nakon uplate prvoga obroka, a druga polovina u roku od četiri dana nakon uplate prvoga obroka. Prodaju se hrastova stabla počevši od 10 cm na više obilježena brojem 1-6625, a procjenjena na 522.583 m³ trupaca I. raz., 815 m³ trupaca II. raz., 879.526 m³ inog tehničkog, 3450 m³ ogrijevnog drva, te cerova, bukova i grabova stabala obilježena brojem 1-5382 procjenjenih na 3056.66 m³ bukove i graba i 517.72 m³ cerova drva. Šuma leži pokraj državne ceste, 19 klm od Djakova. Prodaja se obavlja za sve navedeno drvo na panju bez naknadne premjerbe. Ponude se kao ispod isklične cijene i telegrafiske i naknadno predane neće primiti i uvažiti. Nudioca veže ponuda od časa, kada je preda, a prodavaoca zem. zajed. nakon odobrenja dražbe po nadležnoj državnoj vlasti. Propisno bilježljivane i vlastoručno potpisane ponude imadu sa-državati: 1. Ime i prezime i mjesto stanovanja nudioca, 2. točnu oznaku dražbenog predmeta, 3. ponudjenu svotu u brojevima i slovima u dinarskoj vrijednosti, 4. izjavu nudioca, da su mu svi dražbeni uslovi poznati i da ih prihvaca. Ponudi se imade priložiti žaobina od 10 (deset) % isklične cijene u gotovu novcu ili u državi SHS zagarantovanim vrijednosnim papirima, koje valja točno označiti imenom, brojem i serijom, a moraju biti obloženi kuponima i talonima. Ponude se imadu predati u zatvorenim kuvertima s naslovom »Ponuda na stabla u šumi Kolodrača z. z. Lev. Varoš«. Detaljni dražbeni uvjeti i procjena mogu se vidjeti kod sreskog šumarskog referenta za vrijeme uredovnih sati.

Sreski poglavavar kr. vladin tajnik:

Mitrović, v. r.

GOZDAR

z nižjim državnim izpitom, vešč slovenščine in nemščine, državljan SHS, verziran v vseh gozdarskih poslih in lesni manipulaciji se sprejme pri veleposestvu u Sloveniji. Stanovanje na razpolago. Plaća po dogovoru. Ponude na upravo lista pod »Gozdar B«.

OGLAS.

S. H. Gutmann dioničarsko društvo. Dne 24. marta o. g. održana je u Belišću 7. redovita glavna skupština dioničara tog društva. Bilanca za poslovnu godinu 1924.-25. iskazuje čisti dobitak od Din 3.786.063.83. Redovitoj pričuvnoj zakladi doznačeno je Din 225.000.—, pričuvnoj zakladi za smanjenje vrednosti Din 1.000.000.— činovničkom mirovinskom fondu Din 100 hiljada.

Dividendu od Din 10.— po dionici isplaćivaće, za kupon br. 7, počam od 1. aprila o. g., društvena blagajna u Belišću, Hrv. eskomptna banka u Zagrebu i njena podružnica u Osijeku.

Dividenda za 1924.-25. isplaćivaće se samo za kupone koji se nalaze uz dionice čija nominala glasi na dinare. Dionice čija nominala glasi na krune mogu se zameniti dionicama koje glase na dinare.

U Ravnateljstvo je izabran dugogodišnji ravnatelj društva Ing. Henrik Herz.

Broj 503-1926.

PRODAJA KORISNOG DRVETA.

Kod šumske uprave u Ilijdi prodavaće se dana 28. maja 1926. u petak u 10 sati pre podne putem javne usmene i pismene dražbe 5.000 m³ omorovog i jelovog drveta na panju u šumi Igman-Hrasnica odio 3, 6 i 10.

Isklična cena iznosi 43 Dinara prosečno po m³.

Svaki nudioc mora pre početka dražbe položiti vadij od 21.500 Dinara u novcu ili u vrednosnim papirima, koji se primaju kod sklapanja ugovora sa državom i taksenu marku od 100 Dinara. Strani podanici treba da polože dvostruki vadij.

Dostalac će платити 6% od celokupne kupovnine u fond za pošumljenje i sve troškova raspisa dražbe.

Pismene ponude sa vadijem i taksenom markom od 100 Dinara treba poslati zapečaćene šumskoj upravi u Ilijdi najkasnije do 10 sati pre podne dana 28. maja 1926. godine sa oznakom na omotu: »Ponuda na 5.000 m³ omor. i jel. drveta u Igman-Hrasnici.«

Kasnije prispele ponude i očitovanja neće se uvažiti.

Svakome je reflektantu slobodno da ovu šumu pre dražbe pregleda, a uvjeti kupnje i prodaje izloženi su na uvid kod šumske uprave Ilijda.

Ministarstvo Šuma i Rudnika bira slobodno između usmenih i pismenih ponuda i može sve bez navadjanja razloga odbiti.

Do rešenja vezani su nudioci na svoje ponude.

U Ilijdi, 22. aprila 1926.

ŠUMSKA UPRAVA.

P r e g l e d

oglašenih licitacija u mjesecu maju 1926.

Dražbuje se			vrst drva	Broj sta- bala	građevno	ogrje- vno	drv. ug.	Isklična cijena
ne	kod	u			m ³	m ³	pr. m.	D p
22./V.	Kr. direkcije šuma	Vinkovcima	razno	—	2040	4919	—	115.031 —
28./V.	Šumske uprave	Iliči	omo- rika jela	—	500	—	—	43 D po m ³ —

Našička tvornica tanina i paropila d. d.

Centrala

Z A G R E B

Mažuranićev trg 23.

Parne pilane: Sušine-Gjurgjenovac, Ljeskovica, Andrijevci, Podgradci i Karlovac.

Tvornica tanina, parketa, bačava, pokućiva
u Sušine-Gjurgjenovcu, **tvornica škatulja i ljupljene**
robe u Podgradcima, **Impregnacija drva**
u Karlovcu.

Drach Industrija drva d. d.

Središte: SISAK

Podružnica: VIROVITICA

Pilana: Caprag i Virovitički Antunovac

Telefon: Sisak broj 14

Telefon Virovitica broj 15

**Proizvodnja svakovrsnog hrastovog, bukovog,
jasenovog i brestovog materijala, gradje za
željeznice i dužica.**

Šumska industrija

Filipa Deutscha Sinovi

Vrhovčeva ul. 1

ZAGREB

Telefon broj 47

Parna pilana u Turopolju.

Export najfinije hrastovine. Na skladistu ima velike količine potpuno suve
hrastove gradje svih dimenzija. UTEMELJENO GODINE 1860.

KR. PRODAJA BARUTA
INDUSTRIJA ORUŽJA
BOROVNIK I VRBANIĆ
ZAGREB

Jurišićeva ul. 9.

Prodaja svakovrsnog
oružja, municije
lovačkih po-
trepština.

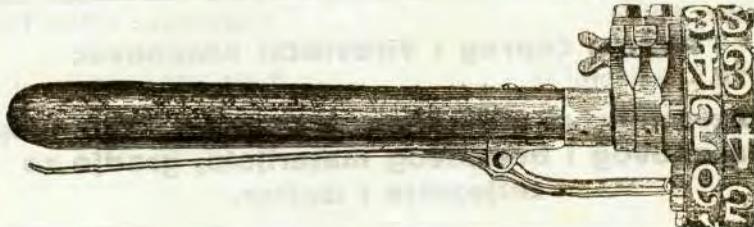

Obavlja svakovrsne popravke, koji spadaju u
puškarsku struku, kao i montiranje dalekozora

Vlastita tvornica pušaka u Borovljtu (Ferlach).

Prodaja na veliko i na malo.

Šumske čekiće

Društvene i športske znakove, vignete, štampilje od najbolje
francuske gume, pečatnjake, gravure u zlatu i srebru, klišeje
za zlatotisak, šablone, emajlne ploče izradjuje brzo i jeftino.

Zavod za rezbariju i štampilje

BREZINA I DRUG

ZAGREB, Frankopanska ul. 9.

Telefon 8-53.

Jasenovu piljenu robu,

najbolje bijele i žilave kvalitete, bez raspuklina i inih pogrešaka, koja leži na skladištu najmanje 4 godine, dugačku 4 metra i preko toga, debelu 70—120 mm., izrezanu od stabala posve čistih od grana i debelih barem 40 cm. kupujemo u svakoj količini. Ponude u dolarskoj valuti, postavno na njemačku granicu, neka se šalju na adresu:

Karl Wissmann, Holzgrosshandlung

Ludwigshafen am Rhein.

Filialen in Düsseldorf und Amsterdam.

Dioničarsko društvo za eksploraciju drva

Zagreb, Trg N br. 3.

Telefon 16-34, 12-38
Brzojaví: „EXPLOITAT“

Parna pilana i tvornica parketa
VIROVITICA, KRUŠEVAC

Prodajni ured BANJA-LUKA

Proizvadja i eksportira:

hrastovu robu, parenu i neparenu bukovinu, mekanu rezanu gradju, gorivo drvo te parkete

Société Anonyme d'Exploitation forestière

Zagreb, Trg N br. 3.

Téléphone 16-34, 12-38
Télégrammes: „EXPLOITAT“

Scierie à vapeur et fabrique de parquets VIROVITICA, KRUŠEVAC

Bureau de vente BANJA-LUKA

Produit et exporte:

matériaux en chêne, hêtre étuvé et non étuvé, bois tendre matériaux de construction, matériaux sciés et bois pour chauffage et parquets.

„SLAVEKS“

dion. dr. za šumsku industriju, Zagreb.

Proizvada i eksportira : Rezanu hrastovinu najbolje slavonske kakvoće sa pilane Brod n./S. Parenu i neparenu bukovu gradju znamenite kakvoće sa pilane Pakrac.

„SLAVEKS“

**société anonyme d' exploitation forestière,
Zagreb.**

Produit et exporte : Scie Chêne, de meilleure qualité de Slavonië de sa scierie de Brod s./S. Scie Hêtre de la célèbre provenance de Pakrac de sa scierie de Pakrac (Slavonie) Etuvagé égal. Usine de talons en bois de Hêtre.

Vrlo poznata

t r u š n i c a

**J u l . S t a i n e r , Wienerneustadt,
A u s t r i j a**

razašilje u najboljoj vrsnoći i
najvećoj klijavosti sve vrsti

Š umskog sjemenja

sa zajamčenim porijekлом, kao jele, bijelog
i crnog bora i t. d. iz Jugoslavije.

C i j e n i c i s e š a l j u n a z a h t j e v .

Adressa za brzozave:

S a m e n s t a i n e r , Wienerneustadt.

Knjižnica Jugoslovenskog Šumarskog Udruženja

Dosada izašla izdanja:

Br. 1. Ugrenović: „Iz istorije našeg šumarsiva“	Din 10.—
Br. 2. Perušić: „Krajiške Imovne Općine“	Din 10.—
Br. 3. Петровић: „Шуме и шумска привреда у Македонији“	Дин 15.—

U štampi:

Br. 4. Hufnagl-Veseli-Miletić: „Praktično uređivanje šuma.“	
---	--

U nakladi Jug. Šum. Udruženja štampano:

Угреновић: „Закон о шумама“	Дин 20.—
Ugrenović: Šumarsko-politička osnovica Zakona o Šumama“	Din 30.—
Ružić: „Zakon o šumama“	Din 50.—
„Gozdarsivo v Sloveniji“, za članove	Din 30.—
za nečlanove	Din 45.—

**Knjige se naručuju kod „Jugoslovenskog Šumarskog
Udruženja“, Zagreb, Vukotinovićeva ulica 2. //**

ŠTAMPARIJA

OLAVNOG SAVEZA SRPSKIH ZEMljORADNIČKIH ZADRUGA U ZAOREBU.

Branko Miletić, Bogovićeva ul. 7.